

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

**ОТЧЕТ ЗА
ДЕЙНОСТТА
ПРЕЗ ПЪРВОТО
ТРИМЕСЕЧИЕ НА
2005 ГОДИНА**

Съдържание

I. Въведение.....	2
II. Обзор на дейността на КФН през първото тримесечие на 2005 година.....	3
1. Регулаторна дейност	4
В областта на инвестиционната дейност.....	4
В областта на застраховането и доброволното здравно осигуряване.....	5
В областта на допълнителното пенсионно осигуряване.....	6
2. Лицензионна дейност и разрешителни режими	7
В сферата на инвестиционната дейност	7
Инвестиционни посредници.....	7
Инвестиционни и управляващи дружества.....	8
Публични дружества и други емитенти на ценни книжа.....	9
В сферата на допълнителното пенсионно осигуряване.....	9
3. Контролна дейност	10
3.1. Дистанционен контрол.....	10
В сферата на инвестиционната дейност.....	10
В сферата на допълнителното пенсионно осигуряване.....	11
3.2. Проверки на място.....	13
В сферата на инвестиционната дейност.....	13
В сферата на допълнителното пенсионно осигуряване.....	13
3.3. Жалби.....	14
4. Принудителни административни мерки и административни наказания	15
В сферата на инвестиционната дейност.....	15
В сферата на допълнителното пенсионно осигуряване.....	16
III. Обзор на небанковия финансов сектор през първото тримесечие на 2005 година.....	17
5. Инвестиционна дейност	17
Борсова търговия. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа.....	17
Инвестиционни и управляващи дружества.....	22
Инвестиционни посредници.....	24
6. Застраховане и допълнително здравно осигуряване	26
Развитие на застрахователния пазар.....	26
Общо застраховане.....	26
Животозастраховане.....	29
Презастраховане.....	31
Доброволно здравно осигуряване.....	34
Гаранционен фонд	36
7. Допълнително пенсионно осигуряване	37
Развитие на пазара на допълнително пенсионно осигуряване.....	37
Пенсионноосигурителни дружества.....	38
Фондове за допълнително пенсионно осигуряване.....	40

I. Въведение

Комисията за финансов надзор в качеството ѝ на независим орган за регулиране и надзор върху небанковите финансови институции отговаря за осигуряването на стабилност, прозрачност и доверие на финансовите пазари и защита на интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица. В тази насока се разгръща дейността на КФН и през първото тримесечие на 2005 г.

Отчетът за дейността на Комисията за финансов надзор за първото тримесечие на 2005 г. е представен в две части. Първата част разглежда извършената от КФН дейност за периода 01.01.2005 г. – 31.03.2005 г. Отчетена е регулаторната, лицензионната и контролната дейност, осъществявана чрез дистанционен контрол и проверки на място, както и дейността по налагане на принудителни административни мерки и други административни наказания на участниците на небанковия финансов пазар.

Във втората част от отчета е представено развитието на небанковия финансов пазар през първото тримесечие на 2005 г. Разгледани са основните показатели, характеризиращи състоянието и развитието на капиталовия, застрахователния пазар и пазарите на доброволно здравно осигуряване и на допълнително пенсионно осигуряване.

II. Обзор на дейността на КФН през първото тримесечие на 2005 година

През първото тримесечие на 2005 г. при осъществяване на регулаторната дейност КФН продължи работата си върху усъвършенстване на нормативната база в небанковия финансов сектор. Промените в законодателната рамка са продиктувани от динамично развиващата се финансова система, от установените недостатъци в действащата нормативна уредба, както и от необходимостта от хармонизиране на националната правна рамка с тази на Европейския Съюз (ЕС).

Спазването на установените нормативни изисквания се осигурява чрез упражняването на контролните правомощия на КФН, които могат да бъдат класифицирани по следния начин: издаване на лицензи, вписване в публичния регистър, издаване на разрешения и одобрения за отделни сделки или действия; извършване на проверки по документи и на място на поднадзорните лица; прилагане на принудителни административни мерки и налагане на административни наказания.

Поради предсрочното освобождаване на ресорния заместник – председател, ръководещ управление „Застрахователен надзор” от Народното събрание и неизбирането на друг, през първото тримесечие на 2005 г. не са издавани индивидуални административни актове в сферата на застрахователния надзор. По тази причина в отчета на КФН за първото тримесечие на 2005 г. не са разгледани лицензионна, контролна, както и дейност по налагане на принудителни административни мерки в сферата на застраховането и доброволното здравно осигуряване.

През отчетния период управление „Застрахователен надзор” подготви становища във връзка с постъпили заявления за издаване на разрешение за извършване на дейност по общо застраховане на застрахователно дружество и за издаване на лиценз за дейност по доброволно здравно осигуряване на здравноосигурително дружество. Подготвено бе също така становище относно отнемане на разрешение за извършване на застрахователна дейност, откриване на процедурата по ликвидация и одобряване прехвърлянето на застрахователния портфейл на взаимозастрахователна кооперация.

През същия период на база постъпили документи бяха изготвени и становища относно издаване или отнемане на разрешение за извършване на дейност като застрахователен брокер, издаване на разрешения за разширяване предмета на дейност с нови видове застраховки и здравноосигурителни пакети, одобрения на представени промени и методи за образуване на застрахователни и здравноосигурителни резерви, одобрение на представена презастрахователна програма, одобрения на лица за членове на управителни органи на застрахователи и здравноосигурителни дружества, одобрения на актюери на застрахователни дружества, разрешения за инвестиране на застрахователни резерви в чужбина и разрешения за инвестиране на над 10% от собствените средства на здравноосигурително дружество и др.

1. Регулаторна дейност

Приетите от комисията нормативни актове през първото тримесечие на 2005 г. са в съответствие с утвърдена програма за нормативната дейност за периода 1 януари – 30 юни 2005 г.

- **В областта на инвестиционната дейност**

През периода 1 януари – 31 март 2005 г. комисията продължи да усъвършенства нормативната уредба, регулираща държавния надзор над инвестиционната дейност и дейността на лицата, свързани с капиталовия пазар, посредством актуализирането на действащото българско законодателство и уеднаквяването му с европейското законодателство, предвид поетите от страната ангажименти, свързани с предстоящото присъединяване към Европейския съюз.

Предвид необходимостта от преодоляване на някои вътрешни несъвършенства и отстраняване на противоречия от правно - технически характер, през януари комисията прие на второ четене **Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници**. С измененията в наредбата се въвежда изискване инвестиционните посредници да отделят собствени средства за покриване на риска, свързан със сетълмента и с неточното изпълнение на насрещната страна при извършване на сделки с деривати с базов актив лихвен процент, валута или индекс и се уреждат редът и начинът за изчисляване на собствените средства, необходими за покриване на риска.

През месец февруари КФН прие на първо четене **Наредба за изменение и допълнение на Наредба за изискванията към дейността на управляващите дружества**. С изменението на наредбата се предвижда изрично да се вмени като задължение за управляващите дружества спазването на съответните разпоредби на Наредбата за изискванията към дейността на инвестиционните дружества и Наредба № 1 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, въвежда се писмена форма за извършването на някои действия, въвеждат се срокове, с които се гарантира спазването на задълженията от страна на управляващите дружества и др. Изменят се изискванията за капиталовата адекватност на управляващите дружества.

КФН прие на първо четене през месец март **Проект на Наредба за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества и други емитенти на ценни книжа и емисии от ценни книжа от регистъра, воден от КФН**. Новите моменти са свързани с разграничаването на правомощията на комисията и заместник – председателя на комисията, ръководещ Управление „Надзор на инвестиционната дейност”. Отразено бе въведеното с *Наредба №2 за проспектите при публичното предлагане на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа* изискване за изготвяне на проспект за вторично публично предлагане, независимо от пазара, на който ще се търгуват ценните книжа¹. Уреден е моментът, в който се вписва емисията, съответно емитента при потвърждаване на проспекта за публично предлагане или освобождаване от задължението за публикуване на проспект, както и изрично е уреден редът за вписване на емисия ценни книжа, чието първично публично предлагане е приключило успешно. В Проекта на Наредба са уредени и

¹ В Проекта на Наредба, ще бъдат отразени и новите положения, направени с последните изменения и допълнения в тази материя със Закона за публичното предлагане на ценни книжа (обн., ДВ бр. 39 от 10.05. 2005 г)

някои нови предпоставки за отписване на емисии ценни книжа от регистъра, воден от КФН, продиктувано от конкретни въпроси и казуси, възникнали в практиката.

- **В областта на застраховането и доброволното здравно осигуряване**

Регулаторната дейност на комисията в областта на застраховането през 2005 г. е свързана главно с изпълнение на поетите от страната ангажменти във връзка със синхронизиране на действащото българско законодателство с това на Европейския съюз, както и с актуализиране на подзаконовата нормативна база посредством приемане на нови актове и такива, с които се изменят и допълват действащи норми.

С последните изменения и допълнения на Закона за застраховането през септември миналата година бе променен статута на Гаранционния фонд (ГФ), което доведе до необходимостта от приемането на нов устройствен нормативен акт. Правилникът за устройството и дейността на Гаранционния фонд бе приет от КФН на второ четене през февруари тази година. В него се предвижда Гаранционният фонд да се управлява от управителен съвет в състав - председател и четирима членове, избрани от управителния съвет на Асоциацията на българските застрахователи /АБЗ/ измежду представители на застрахователите, които извършват дейност по сключването на задължителните застраховки "Гражданска отговорност" на собствениците, ползвателите, държателите и водачите на моторни превозни средства и "Злополука". Правилникът предвижда и нови положения, свързани предимно със средствата на фонда, които, намалени с резерва за предстоящи плащания, не могат да бъдат по-малко от 3 млн. лв. В случай, че средствата му спаднат под установения минимален размер за повече от един месец недостигът се допълва със средства на застрахователите, извършващи задължителните застраховки „Гражданска отговорност" и „Злополука". Новост е и това, че срокът за произнасяне по претенция не може да бъде по-дълъг от 30 дни, като в случаите на просрочие се дължи лихва за забава на ощетеното лице от датата, на която изтича срокът за произнасянето по претенцията.

През месец февруари на второ четене бе приета и Наредба за формата и съдържанието на годишния финансов отчет на застрахователните и здравноосигурителните дружества. С наредбата се създават единни форма и съдържание на годишните финансови отчети на застрахователните и здравноосигурителните дружества. Предвид липсата на единна уредба на тази материя наредбата цели постигане на по - висока степен на съпоставимост между финансовите отчети на застрахователите и здравноосигурителните дружества.

Комисията прие на второ четене през месец март Наредба за собствените средства и границата на платежоспособност на застрахователите и здравноосигурителните дружества. В нея са включени разпоредби, които за първи път уреждат методите за осъществяване на надзор върху платежоспособността на застрахователите на консолидирана основа. По този начин напълно се въвеждат изискванията на Директива 98/78/ЕС за допълнителния надзор на застрахователите, които участват в застрахователна група. От друга страна с приемането на новата наредба се прилагат изцяло изискванията на Директиви 12 и 13 от 2002 г. на ЕС относно определяне на границата на платежоспособност на застрахователните предприятия. Наред с това се прецизират някои текстове и се отстраняват пропуски и непълноти на досега действащата подзаконова нормативна уредба. С наредбата се определят елементите, които се включват при изчисляване размера на собствените средства, границата на платежоспособност на застрахователите и здравноосигурителните дружества и методите, по които тя се изчислява, както и методите за осъществяване на допълнителен надзор върху платежоспособността им.

- **В областта на допълнителното пенсионно осигуряване**

През отчетния период комисията прие на второ четене Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 12 от 10.12.2003 г. за начина и реда за определяне на минималната доходност при управление на активите на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, за покриване на разликата до минималната доходност и за формиране и използване на резервите за гарантиране на минималната доходност. Измененията са свързани с промяна на формулния апарат в някои от приложенията към нея.

2. Лицензионна дейност и разрешителни режими

Чрез осъществяваната от КФН лицензионна дейност се гарантира контрол върху навлизащите на пазара на небанкови финансови услуги участници. Цели се осигуряване на стабилност и сигурност на пазара, които са от съществено значение за развитието на небанковия финансов сектор.

- **В сферата на инвестиционната дейност**

Инвестиционни посредници

Към 31.03.2005 г. инвестиционните посредници, вписани в регистъра, воден от КФН са 91, от които 30 са банки. От 61 инвестиционни посредника, получили разрешение за извършване на дейност от комисията, 30 имат издадено разрешение за извършване на сделки и в чужбина.

През първото тримесечие на 2005 г. не бяха издавани разрешения на нови инвестиционни посредници. Допълнено беше издаденото разрешение на „СИИ СЕКЮРИТИЗ” АД за извършване на дейност като инвестиционен посредник на територията на страната и в чужбина, като в предмета му на дейност бе включено управление на индивидуални портфейли от ценни книжа и / или пари на клиенти, с изключение на портфейли на инвестиционни дружества и пенсионни фондове.

На три дружества бяха отнети разрешенията за извършване на дейност като инвестиционен посредник, както следва:

- 1) „Дарик Асет Инвестмънтс“ ООД
- 2) „Булинвест и компания“ АД
- 3) „ЕКС – ПИТ И КО“ ООД.

Съгласно въведените с промените в Наредба № 6 за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници изисквания за поетапно увеличение на капитала, инвестиционните посредници могат да се разделят на три типа:

Първи тип: Инвестиционни посредници, които извършват сделки с ценни книжа за чужда сметка и попечителска дейност. От 30 юни 2004 г. те притежават капитал не по-малък от 200 000 лв.

Втори тип: Инвестиционни посредници, които освен гореизброеното извършват и доверително управление на индивидуални портфейли от ценни книжа и/или пари, с изключение на портфейли на инвестиционни дружества и пенсионни фондове. От 30 юни 2004 г. те притежават капитал не по-малък от 250 000 лв.

Трети тип: Инвестиционни посредници, чийто предмет на дейност включва и сделки с ценни книжа за собствена сметка и/или поемане на емисии на ценни книжа. След 30 юни 2004 г. те притежават капитал не по-малък от 500 000 лв. Този тип инвестиционни посредници следва да имат капитал не по-малък от 1 000 000 лв. до 30 юни 2005 г. и 1 500 000 лв. до 1 януари 2006 г.

С трите отнети лиценза през първото тримесечие на 2005 г. групата на инвестиционните посредници от трети тип намаля с едно дружество, а тази на посредниците от първи тип намаля с две дружества. Допълненото разрешение на гореспоменатото дружество и увеличаването на капитала му до 250 000 лв. го прехвърли от групата на инвестиционни посредници от първи тип в групата от втори тип. Друго дружество увеличи капитала си на 500 000 лв., но според предмета си на дейност остана в първата група.

В резултат към 31.03.2005 г. инвестиционните посредници от първи тип са 6, от втори тип – 27, а от трети тип – 28.

През разглеждания период комисията и заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ одобриха промени в общите условия, приложими към договорите с клиенти на три инвестиционни посредника, както и придобиването на над 10 на сто от акциите/дяловете от капитала на инвестиционен посредник на един заявител. През същия период комисията и заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ издадоха 62 решения, с които одобряват програмното осигуряване на инвестиционни посредници. Също така бяха издадени две решения на заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, с които се одобряват промени в Правилника на „Българска фондова борса - София“ АД.

Поради неупражняване на дейност за повече от две последователни години от получаване на сертификата, през първото тримесечие на 2005 г. КФН отне правото за упражняване на дейност като брокер на три лица и правото за упражняване на дейност като инвестиционен консултант на две лица.

КФН призна на едно лице придобитата квалификация за инвестиционен консултант, отговаряща на изискванията, включени в тематичния обхват на изпита, удостоверена с издаден от компетентен чуждестранен орган документ.

През разглежданото тримесечие бяха изготвени разпореждания за вписване на 275 броя обстоятелства, 235 от които в регистъра на инвестиционните посредници и 22 в регистъра на брокерите и инвестиционните консултанти. В периода 01.01.2005 г. - 31.03.2005 г. бяха изготвени 17 разпореждания за вписване на обстоятелства в регистрите на регулираните пазари на ценни книжа, инвестиционните посредници и публичните дружества.

Инвестиционни и управляващи дружества

През първото тримесечие на 2005 г. КФН издаде разрешение за извършване на дейност като инвестиционно дружество на „Елана Високодоходен фонд“ АД, чието производството по лицензиране беше открито през предходната година. Новолицензираното дружество е от отворен тип и с учредяването му общият брой на инвестиционните дружества към края на март 2005 г. нарасна до десет – осем от отворен и две от затворен тип.

Управляващите дружества остават 9 през разглеждания период. Новолицензираното инвестиционно дружество се управлява от вече действащо управляващо дружество, като това е и първият случай, в който едно управляващо дружество управлява активите на повече от едно инвестиционно дружество.

За периода 01.01.2005 г. – 01.03.2005 г. период бяха потвърдени проспектите за публично предлагане на акции на два взаимни фонда, управлявани от УД „Капитал инвест“, Австрия. С това броят на чуждестранните фондове от договорен тип нараства до 9, като осем от тях са управлявани от „Капитал Инвест“, Австрия, а един фонд с девет подфонда е управляван от „Пайниър фондове“, Люксембург.

Разрешение за извършване на дейност като дружество със специална инвестиционна цел през първото тримесечие на 2005 г. получи едно дружество – „Фонд за недвижими имоти България“ АД. Заедно с издаването на разрешение за извършване на дейност беше потвърден и проспектът на дружеството за публично предлагане на акциите му. Новолицензираното дружество насочва дейността си към секюритизация на недвижими имоти, с което този тип дружества стават пет. Дружеството, избрало секюритизация на вземания, остава едно и през този период.

Публични дружества и други емитенти на ценни книжа

През разглеждания период КФН потвърди 8 проспекта за вторично публично предлагане на облигации – седем за корпоративни облигации и един за ипотечни облигации. Съответно в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа бяха вписани осемте емисии облигации. Заедно с решението за публикуване на проспект, респективно освобождаване от задължението за публикуване на проспект, в регистъра бяха вписани и 9 дружества в качеството им на емитент. Към 31.03.2005 г. едно заявление за вторично публично предлагане на корпоративни облигации е в процес на разглеждане и производството по него не е приключило.

През първото тримесечие на 2005 г. бяха разгледани две заявления за регистрация на последващи емисии акции и две заявления за регистрация на емисии акции с цел търговия на регулиран пазар, като и четирите емисии акции са вписани в регистъра, воден от КФН. Същевременно едно от дружествата бе вписано като публично в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа заедно с вписването на емисията му акции с цел търговия на регулиран пазар.

От регистъра, воден от КФН, през отчетния период бяха отписани една емисия акции и една емисия корпоративни облигации.

За същия период КФН разгледа 9 търгови предложения за закупуване на акции към акционери с право на глас. След разглеждане на постъпилите документи, комисията издаде 8 временни забрани за публикуване на предложенията и изпрати съобщения до предложителите за отстраняване в 15-дневен срок на констатираните непълноти и несъответствия. В рамките на разглеждания период бяха разгледани внесените коригирани търгови предложения на 5 от дружествата, като на четири от тях не бе издадена забрана за публикуване, а на петото дружество КФН издаде окончателна забрана за публикуване на отправеното търгово предложение. Към 31.03.2005 г. има открито производство по разглеждане на ново търгово предложение на същото дружество, по което комисията не се е произнесла.

КФН разгледа 5 заявления за отписване на публични дружества от регистъра, воден от КФН. Три дружества бяха отписани след осъществено търгово предлагане, едно дружество бе отписано след заличаване от Търговския регистър, а на едно от дружествата бе отказано отписване от регистъра, воден от КФН. Към 31.03.2005 г. има две подадени заявления за отписване от регистъра на публичните дружества и други емитенти, които са в процес на разглеждане и по които заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” не се е произнесъл.

През първото тримесечие на 2005 г. в регистъра, воден от КФН, освен вписаните 551 годишни и тримесечни отчети, бяха направени още 487 вписвания на обстоятелства и промени в тях.

- **В сферата на допълнителното пенсионно осигуряване**

През периода КФН издаде един лиценз на актюер на пенсионноосигурително дружество и на управлявани от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

През разглеждания период заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“ издаде шест решения за одобрение на изменения и допълнения в правилниците за организацията и дейността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, управлявани от ПОК „Съгласие“ и ПОК „ДСК-Родина“.

3. Контролна дейност

Комисията за финансов надзор осъществява контролната си дейност посредством постоянен дистанционен контрол и проверки на място.

3.1. Дистанционен контрол

Дистанционният контрол, който КФН упражнява върху дейността на поднадзорните лица, се изразява в проверка на предоставяните годишни и периодични отчети (тримесечни и шестмесечни), както и на други нормативно изискуеми документи, специфични за различните поднадзорни лица. При установяване на непълноти и несъответствия с нормативните изисквания, КФН изисква от поднадзорните лица отстраняване на неточностите по постъпилите документи.

- **В сферата на инвестиционната дейност**

Дирекция „Инвестиционни посредници. Пазари на ценни книжа“ осъществява проверка и анализ на отчетите за капиталова адекватност и ликвидност, на счетоводните баланси и отчетите за приходите и разходите на **инвестиционните посредници**, постъпващи ежемесечно в комисията. Това позволява текущо да се следи тяхното финансово състояние. При установяване на нарушения на нормативните изисквания за капиталова адекватност и ликвидност се извършва допълнителна проверка. При потвърждаване на нарушенията се съставят актове за административни нарушения или се препоръчва предприемане на конкретни мерки. Възможно е извършване на проверки на място или налагане на принудителни административни мерки.

Същевременно през годината беше извършвана текуща документална проверка на постъпилите уведомления от инвестиционните посредници за дейността им, както и от брокерите и инвестиционните консултанти относно промени в обстоятелствата, вписани в регистрите на КФН.

Документалната проверка на предоставяните от **инвестиционните и управляващи дружества** периодични отчети се осъществява от дирекция „Инвестиционни и управляващи дружества“. Извършваният дистанционен контрол е регулярен. За разглеждания период само при едно инвестиционно дружество бяха констатирани непълноти и несъответствия в годишния финансов отчет. На това основание за него бе открито производство по прилагане на принудителна административна мярка, което впоследствие беше прекратено.

Експертите от дирекция „Емитенти на ценни книжа“ осъществяват контрол върху дейността на **публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа**, като следят за спазването на правилата за първоначално и последващо (периодично и текущо) разкриване на публична информация. Контролът върху първоначално разкриваната информация се осъществява чрез одобряване на проспектите на дружествата за публично предлагане. Във връзка с това през отчетния период от КФН бяха разгледани 8 заявления за потвърждаване на проспекти за публично предлагане.

Контролът върху последващо разкриваната периодична информация се извършва чрез проверката на предоставяните в Комисията финансови отчети на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа.

Върху последващо разкривана текуща информация се осъществява контрол в две насоки. Едната обхваща разкриване на важната информация, влияеща върху цената

на ценните книжа чрез установен процес на текущ мониторинг на публично разкриваната от поднадзорните лица информация. Този процес включва ежедневен преглед на публикуваната в средствата за масово осведомяване, в т. ч. и електронни медии, информация от и за публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа. Извършва се документална проверка на база наличните в КФН документи относно разкриването на вече оповестената информация съобразно изискванията на ЗППЦК и Наредба № 2. При наличие на данни за възможни закононарушения, до съответните лица се изпращат писма или се извършва проверка. През отчетния период бяха извършени 22 проверки на наличните в КФН и на БФБ документи, при които не бяха констатирани нарушения.

Също така се осъществява текущ надзор по отношение на изпращането на покана в КФН за провеждане на общи събрания на акционерите. Извършени бяха 38 проверки по документи в КФН на всички внесени и/или публикувани в ДВ покани за общо събрание на акционерите с оглед осъществяването на превантивен контрол по спазването разпоредбите на Закона, като бяха изготвени и изпратени напомнителни писма, в т. ч. и за откриване на производство за прилагане на ПАМ до 10 дружества във връзка с включени в дневния ред на общото събрание на акционерите точки, несъобразени със законовите изисквания – увеличение на капитала, липса на мотивиран доклад, освобождаване на членове на управителни органи от отговорност, приемане на годишен отчет и др. За нарушения на изискванията при разпоредителни сделки с активи на дружества бяха изпратени писма до 8 дружества.

- **В сферата на допълнителното пенсионно осигуряване**

През първото тримесечие на 2005 г. бяха проверени и анализирани представените междинни (месечни и тримесечни) финансови отчети и справки за дейността на всяко от осемте лицензирани пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

При изготвяне на месечни анализи за дейността на всяко ПОД и управляваните от него фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване бяха определени равнищата на всички **нормативно определени показатели** – капиталова адекватност, ликвидност, съотношение на инвестициите в отделните видове финансови инструменти спрямо активите на пенсионните фондове, среден размер на встъпителната такса за доброволните пенсионни фондове и таксата за управление, отчислената доходност от инвестиции на доброволните пенсионни фондове за ПОД, размер на формираните в ПОД резерви за гарантиране на минималната доходност във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Посредством равнищата на тези показатели се следи за законосъобразното осъществяване на дейността по допълнителното пенсионно осигуряване.

За първото тримесечие на 2005 г. бе установено поддържането от пенсионноосигурителните дружества на висок размер на капиталова адекватност. Средният размер на показателя към 31.03.2005 г. е 88,73%, което значително надхвърля нормативно определения лимит от 50% от минималния капитал. Минималните ликвидни средства в пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове значително надвишават нормативно регламентирания минимален размер. През отчетния период бяха установени нарушения на нормативни ограничения относно размера на инвестираните средства на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване в банкови депозити, акции и държавни ценни книжа. Във връзка с констатираните нарушения бяха предприети съответни надзорни действия.

Освен показателите с нормативно регламентирани равнища бяха анализирани и т. нар. **общии финансово – икономически показатели**, свързани с капитала, с приходите и разходите на пенсионноосигурителните дружества, активите, участниците и доходността на пенсионните фондове. При анализа на общите финансови показатели могат да се идентифицират рискове, възникващи както в отделните дружества, така и на осигурителния пазар или финансовите пазари като цяло. Тези показатели са регламентирани в утвърдената със заповед на заместник-председателя на КФН, ръководещ Управление „Осигурителен надзор” Методика за дистанционен контрол и проверки на място на дейността на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

През разглеждания период дейностите по мониторинг и периодична оценка на състоянието на пенсионноосигурителните дружества и резултатите от управлението на пенсионните фондове се осъществява също така и въз основа на ежедневно представяната в КФН по електронен път информация от дружествата и банките – попечители.

В рамките на **ежедневния контрол** се следи за сключените сделки с активите на пенсионните фондове, съотношението на инвестициите в отделни видове финансови инструменти спрямо активите на пенсионните фондове, начина на извършване на оценката на активите и правилното им отразяване в ПОД и по регистрите на банките-попечители. Също така се контролира спазването на нормативно определения срок за инвестиране на постъпилите парични средства, изменението на стойността на нетните активи, правилното отчисляване на инвестиционната такса и правилното определяне на броя дялове, съответстващ на постъпилите и изтеглени суми и на стойността на един дял, както и оповестяването на информация за стойността на един дял по реда и в сроковете предвидени съгласно Наредба № 9 на КФН.

КФН осъществява контрол и върху рекламната дейност на пенсионноосигурителните дружества. Текущо се следи съдържанието на рекламните и информационни материали публикувани на електронните страници на пенсионноосигурителните дружества и/или разпространявани сред обществото да отговарят на законовите изисквания. През разглеждания период бяха установени неточности в разпространяваните от някои пенсионноосигурителни дружества рекламни листовки, за което до представляващите съответното дружество органи са изпратени писма за стриктно спазване на утвърдените изисквания.

За първото тримесечие на 2005 г. заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“ издаде 16 индивидуални административни акта. Най – голяма част от тях са решенията за одобрения на промени в правилниците на пенсионни фондове и решения за предоставяне на срок на пенсионноосигурителни дружества да приведат активите на управлявани от тях пенсионни фондове в съответствие с установените в Кодекса за социално осигуряване изисквания за структура на инвестициите. През разглеждания период бяха издадени, също така две решения във връзка с обявяването на минимална доходност от управлението на активите на универсалните и професионалните пенсионни фондове, едно решение за утвърждаване на образци на годишни извлечения от индивидуалните осигурителни партиди към 31.12.2004 г. за осигурените във фонд за допълнително пенсионно осигуряване лица и едно решение за утвърждаване на биометрични таблици и технически лихвен процент, съгласно Наредба №19.

3.2. Проверки на място

Контрол върху дейността на поднадзорните лица се осъществява чрез проверки на място, които биват планови и тематични. КФН извършва и проверки по сигнали и жалби, получени от засегнати лица във връзка с дейността на поднадзорните лица.

- **В сферата на инвестиционната дейност**

През първото тримесечие на 2005 г. дирекция „Инвестиционни посредници. Пазари на ценни книжа“ извърши общо 14 планови и ad hoc проверки на дейността на инвестиционните посредници. От осъществените проверки 2 са във връзка с отказ от извършване на дейност като инвестиционен посредник, 4 са по сигнал, 5 са планови, а 3 са във връзка с наблюдение на търговията с ценни книжа. През периода съвместно с дирекция „Емитенти на ценни книжа“ са извършени две от проверките. В резултат на проверките бяха съставени 41 акта за констатиране на административни нарушения.

През разглеждания период, освен съвместните проверки, дирекция „Емитенти на ценни книжа“ откри 7 проверки на дружества и физически лица, 6 от които към 31.03.2005 г. бяха приключени. След края на отчетния период продължават 10 проверки на дружества, част от които бяха открити в предходни периоди. Най-честа причина за проверките е установяване на нарушения, свързани с неспазване разпоредбите на ЗППЦК и подзаконовите актове по прилагането му. Във връзка с констатирани несъответствия между данните в Централния депозитар, Българска фондова борса и в регистъра, воден от КФН, касаещи капитала на публичните дружества и по-специално разминаване в номиналната стойност на една акция и/или брой емитирани акции, КФН извърши документални проверки на публикуваните данни и представените в КФН и БФБ документи с цел отстраняване на несъответствията и публикуване на актуална информация. Извършени бяха проверки на общо 60 публични дружества и бяха предприети мерки спрямо 13 дружества, като бяха изискани необходимите документи.

Дирекция „Инвестиционните и управляващи дружества“ извърши планови проверки на място на три инвестиционни дружества през отчетния период. Дейността на управляващите дружества се проверява успоредно с проверката на съответното управлявано инвестиционно дружество. В резултат КФН състави 12 акта за установяване на административно нарушение на едното управляващо дружество. По повод дружествата със специална инвестиционна цел не бяха извършвани проверки на място през разглеждания период.

- **В сферата на допълнителното пенсионно осигуряване**

През периода 01.01.2005 г. – 31.03. 2005 г. бяха извършени три проверки на място на лицензираните пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване. От тях една е пълна, а останалите две са тематични.

Пълната проверка обхваща цялостната дейност на пенсионноосигурителното дружество и управляваните от него пенсионни фондове. Във връзка с констатациите бяха съставени три акта за установяване на административно нарушение. КФН даде препоръка на ръководството на пенсионноосигурителното дружество за предприемане на действия по промяна на установената практика по отношение на последващата оценка на ценните книжа в деня на тяхното придобиване.

Извършените тематични проверки бяха във връзка със спазване на разпоредбите на Наредба № 3 на КФН, уреждаща промяната на участие и прехвърлянето на натрупаните средства на осигурените лица. По време на проверките не се констатираха нарушения на нормативните изисквания.

3.3. Жалби

През първото тримесечие на 2005 г. бе подадена една жалба срещу решение на комисията. КФН разглежда и жалбите, които постъпват срещу поднадзорните лица.

За периода 01.01.2005 г – 31.03.2005 г. бяха подадени 473 жалби срещу **инвестиционни посредници**, повечето от които засягат проблеми, свързани с неправомерно разпореждане от инвестиционни посредници, в частност от техни служители, с ценни книжа, компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове на физически лица. При съмнения за измами и престъпления КФН сезира органите на Прокуратурата, Агенцията за финансово разузнаване и Дирекция „Национална служба полиция“. Значителна част от извършваните през периода проверки бяха по повод на подадени в КФН жалби – 45 документални проверки на 16 инвестиционни посредника.

През изтеклия период бяха извършени проверки на наличните в КФН документи и информация в резултат на постъпили в КФН сигнали, жалби и писма, запитвания и други, след което бяха изготвени 34 писма, с които съответните лица са уведомени за резултатите от проверката. Най-често срещаните поводи за подаване на жалби срещу **публичните дружества и другите емитенти** на ценни книжа са проблеми при получаване на информация за правата на техните акционери.

В рамките на първите три месеца на 2005 г. в КФН не постъпиха жалби срещу **инвестиционни и управляващи дружества**.

През първото тримесечие на 2005 г. постъпиха общо 223 броя жалби срещу застрахователи. Само 5 от жалбите бяха срещу **застрахователни дружества** извършващи дейност по животозастраховане. От жалбите срещу общозастрахователните дружества, 43 % са срещу един застраховател. За разглеждания период не постъпиха жалби срещу здравноосигурителни дружества.

В областта на **допълнителното пенсионно осигуряване** през първото тримесечие на 2005 г. в КФН постъпиха общо 43 жалби от осигурени лица. Най – голяма част от жалбите бяха относно прехвърляне на осигурени лица, без тяхното знание, от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество. В друга част от постъпилите жалби се изразява несъгласие с постановени откази за разглеждане и удовлетворяване на подадени заявления за промяна на участие на осигурени лица от един в друг пенсионен фонд. В останалите жалбите са отправени запитвания по различни въпроси, свързани с осигурителните права на гражданите. По всички жалби бяха изискани обяснения от съответните пенсионноосигурителни дружества, както и допълнителни документи, след което бе отговорено на жалбоподателите в нормативноустановения срок. Поради наличие на съмнение за извършени злоупотреби с подписите на осигурените лица бяха подадени 22 сигнала до прокуратурата и полицията.

През тримесечието в КФН постъпиха и 45 сигнала и запитвания от пенсионноосигурителни дружества, в които се искаше тълкуване на законови разпоредби или бяха посочени нарушения извършени от други пенсионноосигурителни дружества. По всички постъпили сигнали бяха извършени проверки и предприети съответните действия. По отправените запитвания бяха изготвени отговори до пенсионноосигурителните дружества.

4. Принудителни административни мерки и административни наказания

КФН се ръководи от три основни принципа при осъществяване на дейността по налагане на принудителни административни мерки и административни наказания при установяване на нарушения на нормативната уредба, регулираща небанковата сфера - равнопоставено третиране на всички пазарни участници, прозрачност в действията и съразмерност на наказанията със степента на риска, който породилото го нарушение представлява за целите на КФН и за цялата система.

- **В сферата на инвестиционната дейност**

През първото тримесечие на 2005 г. в резултат от извършените проверки на **инвестиционни посредници** бяха издадени 41 акта за констатиране на административно нарушение. Същевременно въз основа на документални проверки през разглеждания период бяха открити две производства по прилагане на принудителни административни мерки. В резултат с решение на заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, се наложиха принудителни административни мерки на две дружества. С тях от инвестиционните посредници се изискваше представянето в КФН на определени документи, както и прилагане на мерки за засилване на вътрешния контрол в едното дружество.

По предложение по реда на надзора за законност от Софийска градска прокуратура във връзка с постъпила жалба срещу решение на заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ бе изменена приложената принудителна административна мярка за спиране на извършването на сделки с акции, облигации, компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове след подаване на жалба срещу това решение. В резултат срокът за спиране бе намален от шест на три месеца.

В сферата на дейност на **управляващите дружества и колективните инвестиционни схеми**, през първото тримесечие на 2005 г. бяха издадени 12 акта за констатиране на административно нарушение и всички те бяха по повод дейността на едно управляващо дружество. За същия период няма наложени принудителни административни мерки на база осъществения контрол върху дейността на управляващите и инвестиционните дружества, акционерните дружества със специална инвестиционна цел и чуждестранните колективни инвестиционни схеми. Открито бе производство по налагане на принудителни административни мерки на едно инвестиционно дружество във връзка с констатирани непълноти и несъответствия в годишния финансов отчет, но впоследствие производството е прекратено.

Нарушенията, които са констатирани при текущия контрол и проверките, извършвани по отношение на **публичните дружества и другите емитенти** на ценни книжа, включват непредставяне на отчетите и различни уведомления в законоустановения срок, както и допускане на непълноти и несъответствия в тях. Комисията установява и редица нарушения при организирането и провеждането на общите събрания на акционерите – не се свикват в законоустановения срок редовните събрания, не се гласува точка от дневния ред или не се изпраща в КФН протоколът в законоустановения срок.

През годината бяха взети следните мерки за установените нарушения – открити бяха 132 производства по прилагане на принудителни административни мерки. Приложени бяха 24 принудителни административни мерки, а 128 производства бяха прекратени. Четири открити процедури през 2005 г. продължават след 31.03.2005 г.

Освен това бяха открити процедури спрямо 159 дружества по издаване на индивидуален административен акт за установяване на публично държавно вземане – годишна такса за 2004 г., в резултат на което бяха издадени 14 решения.

В резултат на извършваните през първите три месеца на 2005 г. дистанционен контрол и проверки на място КФН състави 38 акта за установяване на административни нарушения.

- **В сферата на допълнителното пенсионно осигуряване**

През първото тримесечие на 2005 г. няма наложени принудителни административни мерки и открити производства по налагане на такива на пенсионноосигурителни дружества.

За същия период са съставени общо 18 акта за установяване на административни нарушения. Четири от тях бяха съставени в резултат на упражнявания дистанционен контрол – един във връзка с констатирано нарушение на законовите ограничения за инвестирането на средствата на пенсионните фондове в държавни ценни книжа и три за неправилно извършване на последващата оценка на активите на пенсионните фондове инвестирани в ценни книжа, приети за търговия на регулирани пазари. Други 8 бяха съставени при извършена проверка на документи по сигнал във връзка с нарушения на Наредба №3 на КФН за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд. Три акта бяха съставени по време на пълната проверка на дейността на едно пенсионноосигурително дружество за нарушения на Наредба №3 на КФН и изискването на Наредба № 9 на КФН за обявяване в определен срок в централен ежедневник на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на всеки месец. Три акта бяха съставени във връзка с констатации за нарушения на Наредба №3 на КФН при проверка извършена през 2004 г.

Наложена е имуществена санкция на едно пенсионноосигурително дружество за неизпълнение на задължително предписание на КФН.

III. Обзор на небанковия финансов сектор през първото тримесечие на 2005 г.

5. Инвестиционна дейност

Борсова търговия. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа

През първото тримесечие на 2005 г. показателите, характеризиращи състоянието на капиталовия пазар, свидетелстват за динамично развитие.

Пазарна капитализация на БФБ – София
към 31.03.2004 г. и 31.03.2005 г.

	към 31.03.2004 г. (в млн. лв.)	към 31.03.2005 г. (в млн. лв.)	Годишен ръст (в %)
Официален пазар А	41, 99	48, 12	15 %
Официален пазар В	283, 51	714, 31	152 %
Официален пазар С	497, 07	1 317, 51	165 %
Официални пазари - ОБЩО	822, 57	2 079, 95	153 %
Неофициален пазар	1 736, 22	6 659, 30	284 %
ОБЩО	2 558, 79	8 739, 24	242 %

Към 31.03.2005 г. пазарната капитализация на БФБ-София достигна 8 739, 24 млн. лв., с което отбеляза ръст от 242% на годишна база. Най-голямо е нарастването на капитализацията на неофициалния пазар, като само за тримесечието е отчетен ръст от 150,5%. Основна причина за високия растеж е регистрирането за търговия през месец януари на този пазар на „Българската телекомуникационна компания“ /БТК/. Регистрираната емисия е 8 250 424 броя акции с номинал 35,00 лв.

В края на януари за приватизация срещу компенсаторни инструменти бе предложен остатъчният държавен дял от 34.78% от капитала на телекома, или 2 869 498 броя акции. Аукционът за раздържавяването на БТК приключи за четири работни дни, като само за първия ден бе продаден над 99% от целия остатъчен пакет. За придобиването на акциите бяха използвани компенсаторни инструменти с общ номинал над 630 млн. лв.. По време и след приключване на процедурата по приватизация, цените на акциите на телекомуникационната компания на левовия пазар реализираха голямо нарастване, като към 31.03.2005 г. стойността на една акция достигна 342,52 лв. При тази цена пазарната капитализация възлезе на 2 825 935 хил. лв.

Резултати от търговията на
БФБ – София за периода 01.01.2005г. – 31.03.2005г.

Пазар	Обем (лотове)		Оборот (лв.)		Сделки (бр.)	
	към 31.03. 2005 г.	Ръст на годишна база	към 31.03. 2005 г.	Ръст на годишна база	към 31.03. 2005 г.	Ръст на годишна база
Първичен пазар	1 000 000		985 238		70	
Официален пазар, сегмент А	1 005 960	14.26 %	6 227 067	-1.57 %	13	-67.5 %
Официален пазар, сегмент В	3 205 665	103.08 %	18 227 423	296.78 %	3 090	233.69 %
Официален пазар, сегмент С	8 109 287	254.89 %	51 031 814	585.74%	27 977	324.47%
Официален пазар, корпоративни облигации	7 613	-15.39 %	8 544 590	-8.56%	74	-37.8 %
Неофициален пазар на акции	9 467 270	40.12 %	217 066 500	245.56%	35 547	456.64 %
Неофициален пазар на облигации	36 173	179.22 %	63 026 236	175.11%	233	150.54%
Неофициален пазар на компенсаторни инструменти	193 541 007	23.51 %	192 222 308	444.40%	19 541	53.48 %
Блокови и други договорени сделки	290 247 631	498.84 %	346 807 953	1241.29%	145	110.14 %
Неофициален пазар на други ЦК	1 138 181	-48.26 %	1 697 851	82.40%	158	393.75 %
Общо:	507 758 787		905 836 981		86 848	
Приватизационен пазар	2 869 251	205.50 %	632 643 004	3834.78%	1 466	303.85 %

Значителният ръст в оборота, обема на търговия и сключените сделки в сравнение със същия период на предходната година се свързва основно с нарастването на индикаторите за търговията на **сегмент „С“**, където обемът се увеличава над 2 пъти, а оборотът близо 5 пъти на годишна база.

През разглеждания период, на **неофициалния пазар на акции**, също е отчетено съществено повишаване на показателите характеризиращи борсовата търговия. За това в голяма степен допринася вторичната търговия с акции на регистрираната на този пазар БТК.

Най-съществен принос за реализираните обеми и обороти на борсата през периода има търговията с **компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове**. Обемът и оборотът на тази търговия имат значителен дял в общата борсова търговия. Основната причина за увеличението в оборота е динамиката в цените на компенсаторните инструменти и инвестиционните бонове. Във връзка с предлагането за приватизация на пакети от атрактивни държавни предприятия срещу компенсаторни инструменти цената им нарасна значително. Фактът, че при приватизацията на БТК за платежно средство можеха да се използват само компенсаторни инструменти доведе до повишаване на цената им над номинала. Два дни преди аукциона реституционните книжа достигнаха най-високата си историческа стойност от 112,49% от номинала. Поради по-ограниченото използване на инвестиционни бонове в приватизационния процес цената им нараства по-слабо от тази на компенсаторните инструменти.

Сериозно влияние върху оборота и изтъргуваните лотове оказват също **блоковите и други договорени сделки**, които бележат голям ръст през годината. Те обаче не дават реална представа за търговията на борсата, защото цените при тях не се определят от пазарни механизми.

Инвестиционният интерес към **облигационния пазар** се запази и през първото тримесечие на 2005 г., но оборотите и обемите остават на много ниски равнища. Ръст от над 150% на годишна база отбелязват както обемът на търговия с облигации на неофициалния пазар, така и оборотът им. На официалния пазар на корпоративни облигации се регистрира нисък спад спрямо първото тримесечие на 2005 г. - броят на сделките се понижи с близо 40%, докато обемът и оборотът запазиха относителните си равнищата.

Оживлението на **първичния пазар** през първото тримесечие на 2005 г. се дължи на предлаганите през месец февруари акции от акционерното дружество със специална инвестиционна цел „И АР ДЖИ КАПИТАЛ - 1“.

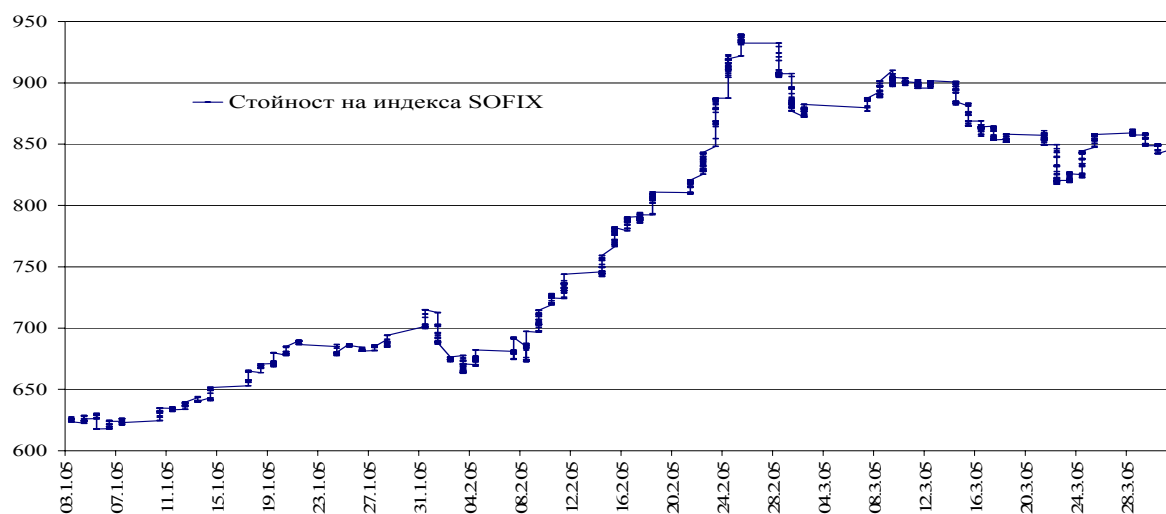
Основният източник на ново предлагане на капиталовия пазар и през този отчетен период е приватизацията. Съсредоточаването на приватизацията, търговията с компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове на пода на фондовата борса подобрява ефективността и организацията на приватизационния процес. Той, от своя страна, се явява важен фактор за увеличаване на ликвидността и обема на търговията на борсата. Привличането на вниманието на масовия инвеститор чрез приватизацията до процесите на борсата, характеризиращи се с прозрачност и публичност, допринася до голяма степен за нарастване на интереса и доверието към капиталовия пазар.

През разглеждания период на **приватизационния пазар** е отчетен висок оборот, който отбелязва и значителен ръст на годишна база. Основно търговията е съсредоточена в месец януари, когато се извършва и аукционът за раздържавяването на БТК.

Динамиката на индексите на Българската фондова борса през първото тримесечие характеризира развитието на капиталовия пазар и търговията на него.

Стойността на официалния борсов индекс **SOFIX** отбелязва висок растеж през периода, стартирайки от 625,86 пункта в началото на 2005 г., а в края на отчетния период стойността му е 840,01. Рекордна стойност от 932,44 индекса достигна на 25 февруари, като се задържа на това ниво три последователни дни.

Движение на индекса SOFIX за периода 01.01.2005 г. – 31.03.2005 г.

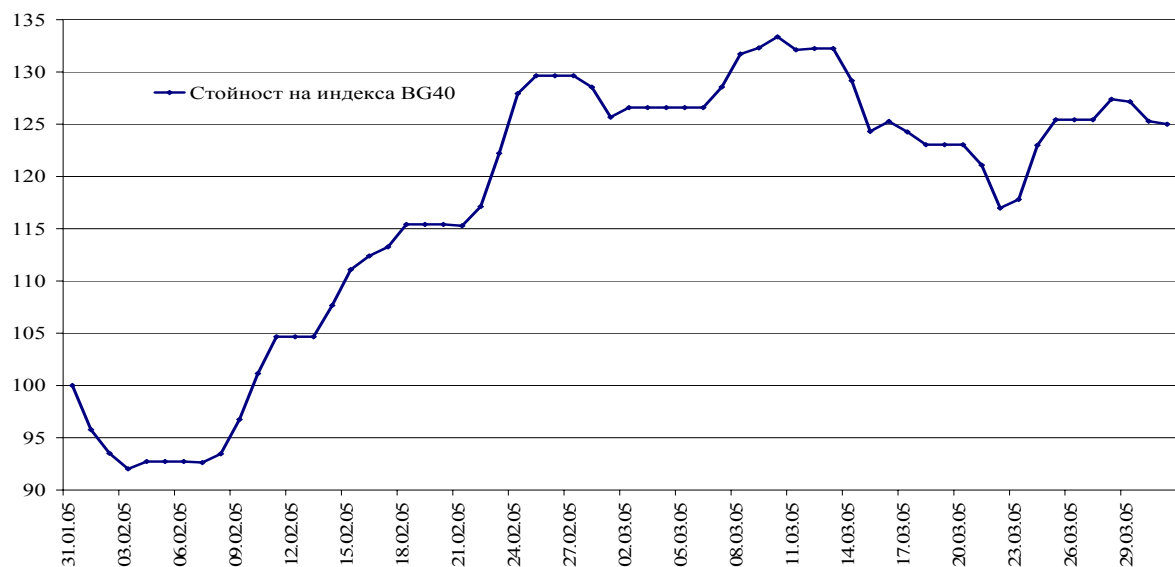
Въз основа на текущите финансови резултати, капитала и нетната стойност на активите на публичните дружества, включени в индекса SOFIX, са изчислени показателите, характеризиращи акциите на тези дружества.

Финансови показатели за първото тримесечие на 2005 г. на публичните дружества, включени в индекса SOFIX

Наименование на дружеството	Сума на актива (в хил. лв.)	Текущ финансов резултат (в хил. лв.)	Общо приходи от дейността (в хил. лв.)
Албена АД (ALB)	324 027	-4 855	2 020
Биовет АД (BIOV)	82 061	441	13 605
Благоевград-БТ АД (BLAVT)	245 702	8 672	42 462
Булгартабак Холдинг АД (BTH)	59 973	-1 191	6 060
ДЗИ АД (DZI)	147 145	1 033	1 296
Златни пясъци АД (ZLP)	142 086	-3373	891
Лукойл Нефтохим Бургас АД (NEFT)	1 093 530	477	93 341
Неохим АД (NEOH)	113 961	4 337	54 789
Оргахим АД (ORGH)	44 180	-833	14 383
Петрол АД (PET)	367 788	33	112 127
Слънчев бряг АД (SLB)	103 196	-827	2 426
Софарма АД (SFARM)	273 617	11 310	36 563
ТБ Централна кооперативна банка АД (CCB)	675 311	2 655	9 643

На 31.01.2005 г. БФБ – София представи нов индекс **BG-40**, който включва акциите на 40-те дружества с най-голям брой сделки през последните 6 месеца. Единственият критерий едно дружество да попадне в индекса е неговата ликвидност. В случай че ликвидността на някое от дружествата намалее, то ще отпадне от индекса и ще бъде заменено от друго – с по-голяма ликвидност. Индекса е ценови, а не базиран на пазарната капитализация на компаниите в него, като всяко от дружествата участва с тегло от 2,5 % при определянето на стойността. BG-40 стартира от ниво 100 пункта.

Движение на индекса BG40 за периода 01.01.2005 г. – 31.03.2005 г.

**Финансови показатели за първото тримесечие на 2005 г. на
публичните дружества, включени в индекса ВГ40**

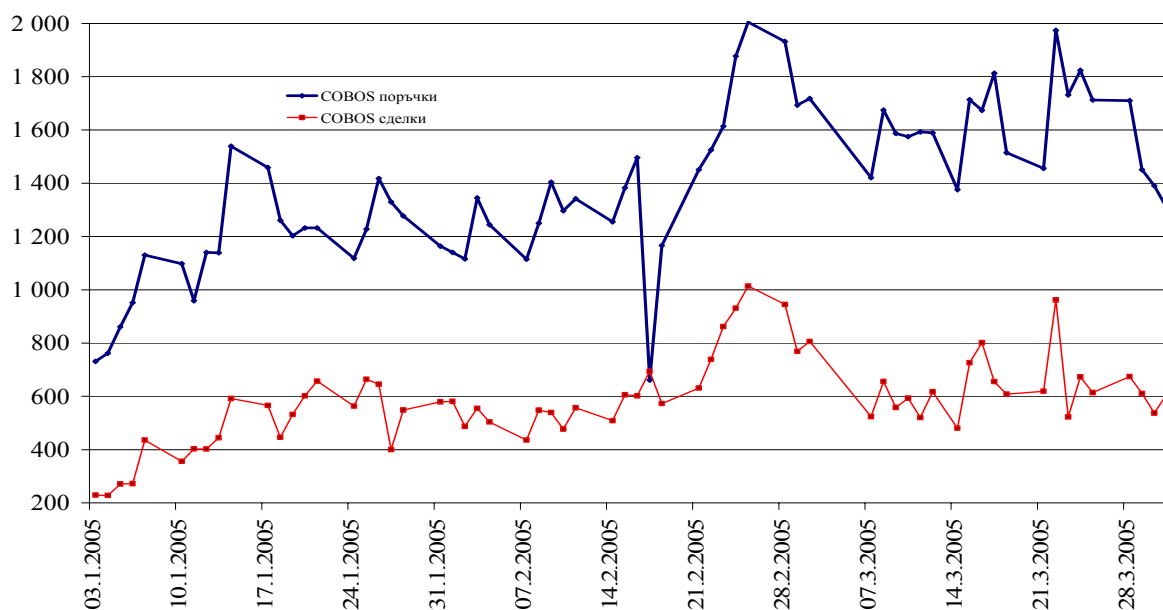
Наименование на дружеството	Сума на актива (в хил. лв.)	Текущ финансов резултат (в хил. лв.)	Общо приходи от дейността (в хил. лв.)
Акционер Фаворит Холдинг АД-София (AFH)	10 431	436	1 025
Албена АД-к.к. Албена (ALB)	324 027	-4 855	2 020
Албена Инвест Холдинг АД-к.к. Албена (ALBHL)	64 053	21	191
Алкомет АД-Шумен (ALUM)	145 229	-1 525	31 119
Биовет АД-Пещера (BIOV)	82 061	441	13 605
Благоевград-БТ АД-Благоевград (BLABT)	245 702	8 672	42 462
Булгартабак-холдинг АД-София (BTH)	59 973	-1 191	6 060
Българска Холдингова Компания АД-София (BHC)	45 527	1 391	3 317
ДЗИ АД-София (DZI)	147 145	1 033	1 296
Доверие Обединен Холдинг АД-София (DOVUHL)	27 354	427	748
ЕМ ДЖИ Елит Холдинг АД-София (MGENH)	18 185	11	21
Златни пясъци АД-Варна (ZLP)	142 086	-3373	891
ИД Адванс инвест АД-София (ADVANC)	13 721	983	1 311
ИД Златен лев АД-София (LEV)	9357	393	454
Инвестор.БГ АД (IBG)	1 439	-6	63
Индустриален Холдинг България АД-София (IHLBL)	39 810	5 112	5 505
Катекс АД-Казанлък (KTEX)	55 544	-180	4 165
Кремиковци АД-София (KREM)	1 208 293	1 635	235 571
Лукойл Нефтохим Бургас АД-Бургас (NEFT)	1 093 530	477	93 341
М+С хидравлик АД-Казанлък (MCH)	33 056	804	13 510
Неохим АД-Димитровград (NEOH)	113 961	4 337	54 789
Оргхим АД-Русе (ORGH)	44 180	-833	14 383
Петрол АД-София (PET)	367 788	33	112 127
Проучване и добив на нефт и газ ЕАД-Плевен (GAZ)	42 899	1 171	4 762
Ривиера АД-Варна (RIVR)	40 512	-1235	327
Св Св. Константин и Елена Холдинг АД-Варна (SKELN)	20 787	-153	44
Северкооп Гъмза Холдинг АД-София (GAMZA)	12 354	207	284
Синергон Холдинг АД-София (PETHL)	39 346	1 219	1 936
Слънчев бряг АД-к.к.Слънчев бряг (SLB)	103 196	-827	2 426
Софарма АД-София (SFARM)	273 617	11 310	36 563
София-БТ АД-София (SOFBT)	90 448	2 652	18 616
Спарки Елтос АД-Ловеч (ELTOS)	73 372	15	8 404
Стара планина Холд АД-София (CENHL)	25 210	1 060	32
ТБ ДЗИ банк АД-София (RXB)	871 518	318	9 062
ТБ Централна кооперативна банка АД-София (CCB)	675 311	2 655	9 643
ТК-ХОЛД АД-София (TCH)	10 858	-27	127
Фазерлес АД-Силистра (FZLES)	10 927	308	2 776
Химко АД-Враца (HMKO)		в ликвидация	
Холдинг Света София АД-София (HSOF)	7 997	-78	40
Черноморски Холдинг-Бургас (NEFTHL)	13281	-53	22

В края на март 2005 г. на борсата се търгуват общо 386 емисии, от които 340 емисии акции, 41 емисии облигации и 5 емисии други ценни книжа. Обхватът на неофициалния пазар е значителен, като на него се търгуват 306 емисии акции и 31 емисии облигации. Същевременно на официалния пазар се търгуват едва 34 емисии акции и 10 емисии облигации. В рамките на първото тримесечие на тази година са свалени от търговия 4 емисии акции, 2 емисии облигации и 7 от други ценни книжа. За

същия период са качени 4 нови емисии акции, 12 облигационни емисии и 4 на други ценни книжа.

От март 2003 г. функционира интернет система за търговия на фондовата борса **COBOS**. Чрез нея се подават електронни поръчки по интернет от клиенти на членове на БФБ. Наблюдава се нарастващ интерес и все по-широко прилагане на търговията чрез COBOS.

Динамиката в подадените поръчки и сключените сделки чрез системата за търговия COBOS през първото тримесечие на 2005 г.

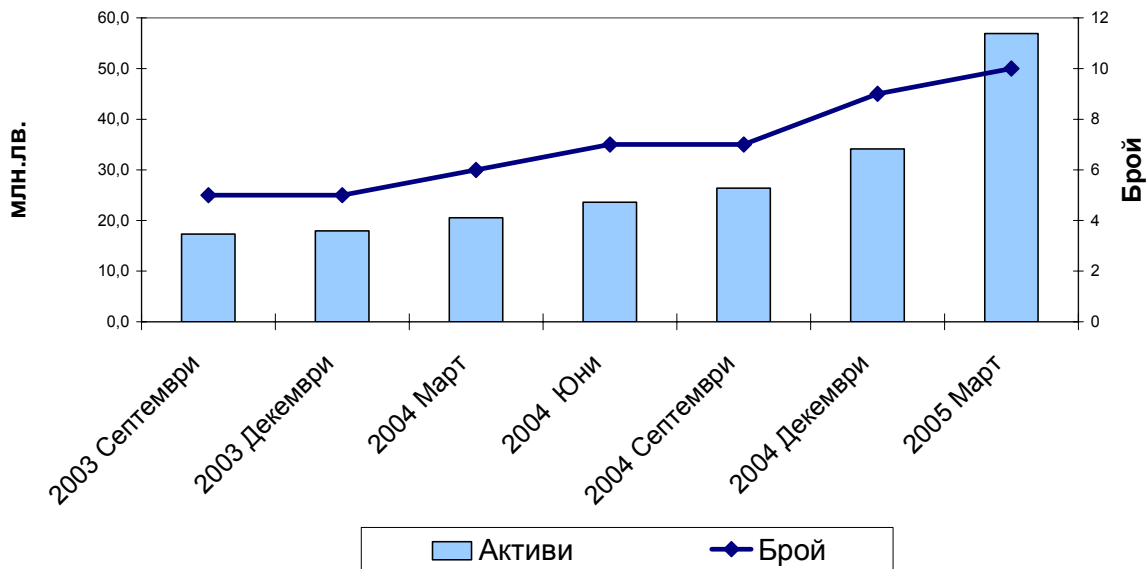
Предвижда се на по-късен етап да бъде пусната в експлоатация Електронна система за разкриване на информация (ЕКСТРИ). В момента КФН, БФБ и Централният депозитар работят по реализирането на съвместен проект за внедряване на системата.

Инвестиционни и управляващи дружества

През разглеждания период се наблюдава запазване на интереса към инвестиционните дружества като сполучлив инструмент за набиране на парични средства от инвеститорите и влагането им в икономиката на страната. Предимствата, които те предлагат като сравнително нисък размер на разходите по дейността, висока ликвидност на акциите им, особено на тези от отворен тип, ги правят особено привлекателни не само за масовия инвеститор, а и за фирмите и институционалните инвеститори.

През последните 4 години общият размер на **активите** им се увеличава значително, като към края на месец март 2005 годината стойността им възлиза на 56 914 144 лв. За същия период нетната стойност на активите нараства съответно до 55 396 147 лв.

Нарастване на общия размер на активите и броя на инвестиционните дружества

Нарастването на стойността на активите на инвестиционните дружества през първото тримесечие на 2005 г. се свързва с оживлението, което се наблюдава на пазара на услугите, предлагани от инвестиционните дружества. За това допринася увеличеното доверие, в резултат на което търсенето на дялове и акции от тези дружества става по-интензивно. Нарастването на стойността на активите на инвестиционните дружества през разглеждания период се дължи в по-малка степен на увеличаване на броя на дружества и на увеличаване на стойността им в резултат на извършените преоценки съобразно одобрените от КФН правила за оценка на портфейла.

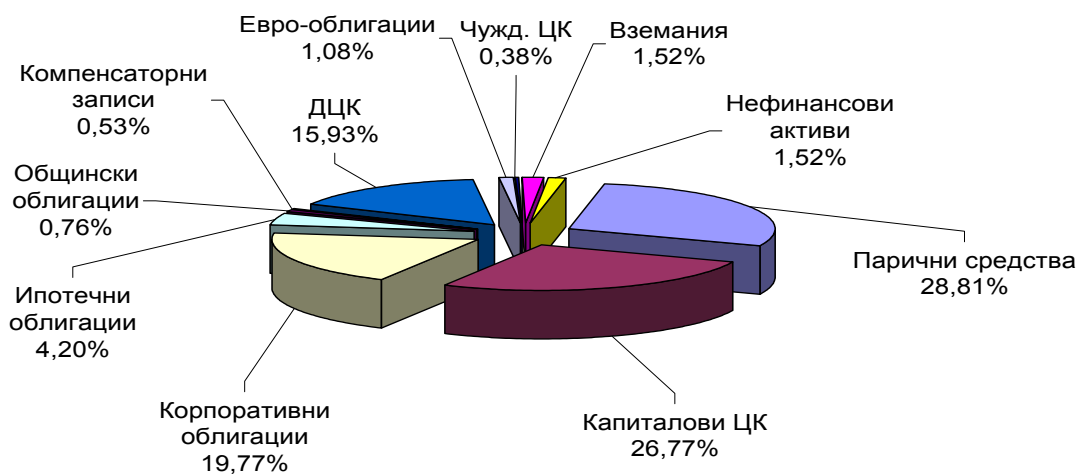
Преобладаващият **пазарен дял** на инвестиционните дружества от отворен тип според размера на активите продължава да нараства и през разглежданото тримесечие. Трябва да се има предвид, че единственото новоучредено за периода инвестиционно дружество, е също от отворен тип. Така в края на март този тип инвестиционни дружества притежават 90,54% от общия размер на нетните активи на инвестиционните дружества.

През първите три месеца на 2005 г. се запазва и високата **концентрация** на пазара на услуги, предлагани от инвестиционните дружества от отворен тип. Две инвестиционни дружества държат над 50% от общия размер на активите на дружествата от отворен тип и малко под 50% от общия размер на активите на всички инвестиционни дружества.

Двете инвестиционни дружества от затворен тип притежават едва 9,46 % от общите нетните активи на инвестиционните дружества, обхващайки 5 301 847 лв. Липсва балансираност на разпределението на дяловете и между самите две дружества, тъй като едното обхваща 77,6% от активите на инвестиционните дружества от затворен тип.

При анализа на **структурата на инвестициите** на инвестиционните дружества прави впечатление, че повечето дружества поддържат значително по-висок относителен дял на ликвидните средства, от нормативно изискуемите 10 %.

Структура на инвестиционния портфейл на инвестиционните дружества към 31.03.2005 г.

Възвръщаемостта на активите на инвестиционните дружества от отворен тип, реализирана през първото тримесечие на 2005 г., се движи между 2,93% и 25,23%, а печалбата на една акция между 0,13 лв. и 6,40 лв. Инвестиционните дружества от затворен тип постигат към края на 31.03.2005 г. възвръщаемост на активите от 8,07% и 15,07% и печалба на една акция, съответно 0,08 лв. и 0,65 лв. При разглеждане на тези стойности трябва да се има предвид, че всяко инвестиционно дружество избира дали да насочи средствата си към по-високорискови активи и съответно да реализира по-висока възвръщаемост, дали да избере по-нисък риск за сметка на по-нисък доход или да е балансирано.

Към 31 март 2005 г. дейност извършват 9 управляващи дружества, като едно от тях все още няма сключен договор за управление. Активите, управлявани от тях, възлизат на 55 709 124 лв.

Стойността на активите на акционерните дружества със специална инвестиционна цел в края на разглежданото тримесечие възлиза на 24 722 593 лв. Активите на дружествата, специализирани в секюритизация на недвижими имоти са на стойност 18 838 593 лв., а на дружествата, секюритизиращи вземанията са в размер на 5 884 000 лв. Принос за увеличението на общите активи има и новоучреденото дружество, специализиращо в секюритизация на недвижими имоти. Въпреки нарастването на броя на дружествата, обаче високата концентрация, с която се характеризира този пазар, се запазва. Едно от петте дружества, насочили дейността си към секюритизация на недвижими имоти притежава близо 60% дял от активите на всички акционерни дружества със специална инвестиционна цел и 78% дял от общите активи на дружествата, секюритизиращи недвижими имоти.

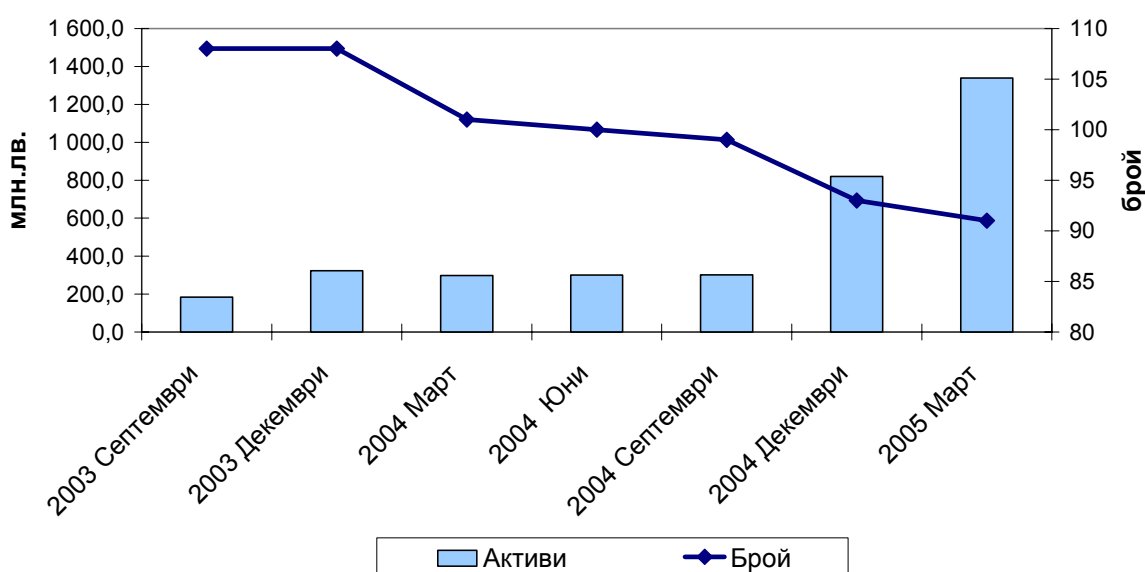
Инвестиционни посредници

Към 31 март 2005 г. в регистъра на инвестиционните посредници, воден от Комисията, са вписани 91 дружества, като 30 от тях са банки. От 61 дружества, получили лиценз от КФН за извършване на дейност като инвестиционен посредник, 30 имат издадено разрешение за извършване на сделки в чужбина.

През последните седем тримесечни отчетни периода се наблюдава постепенно намаляване на броя на инвестиционните посредници и увеличаване на стойността на общите активи, което е по-рязко през последните два периода.

Същевременно пазарът на услуги, предлагани от инвестиционни посредници, все още се характеризира с висока **концентрация**. Пазарният дял на един посредник според реализирания оборот през първото тримесечие на 2005 г. е 40,07%, а според броя изтъргувани акции е 68,12%. Тези значително високи стойности се обясняват с влиянието на сделките по раздържавяване на остатъчния дял от капитала на БТК. Същият инвестиционен посредник има едва 7,84% дял в броя на сключените сделки на борсата през първото тримесечие на 2005 г., с което се нарежда на шесто място по пазарен дял според този показател. Близо 50% от сделките, сключени на борсата чрез инвестиционен посредник за разглеждания период са осъществени от други три посредника.

Нарастване на общия размер на активите и броя на инвестиционните посредници

В края на 31.03.2005 г. общият размер на **активите** на инвестиционните посредници – небанкови институции, възлиза на близо 1 339 млн. лв. Тази стойност бележи значителен ръст от 350% на годишна база, с което се продължава положителната тенденция към увеличаване на активите, концентрирани в инвестиционните посредници. Като причини за този процес могат да бъдат посочени благоприятното развитие на капиталовия пазар и интензивността на търговията на него, както и увеличаването на капитала през годината съобразно законовите изисквания.

6. Застраховане и доброволно здравно осигуряване

Развитие на застрахователния пазар

Към края на първото тримесечие на 2005 г. на застрахователния пазар функционират 31 застрахователи. От тях 20 са общозастрахователни дружества, 9 – животозастрахователни дружества и 2 – взаимозастрахователни кооперации, чиято дейност е в областта на животозастраховането. За чуждестранния инвеститорски интерес към българския застрахователен пазар свидетелства чуждестранното акционерно участие в 19 от 29 застрахователни дружества. Към 31.03.2005 г. 158 застрахователни брокери и 99 641 агенти извършват дейност по застрахователно посредничество.

Благоприятното развитие на застрахователния пазар се обуславя от постепенното повишаване на застрахователната култура на населението, намаляването на безработицата, стабилизирането на покупателната способност на домакинствата и укрепналото финансово състояние на предприятията от реалния сектор. През последните четири години двата основни показателя, които характеризират мястото на застраховането в икономиката на страната, застрахователно проникване² и застрахователна плътност³ нарастват. При растеж от 29,8% на премиения приход за първото тримесечие на 2005 г. спрямо първото тримесечие на 2004 г., може да се очаква запазване на тенденцията към увеличение в стойностите на тези показатели.

Към 31.03.2005 г. brutният премиен приход на застрахователите възлиза на 268 709 248 лв. През разглеждания период се запазва преобладаващият дял според brutния премиен приход на общото застраховане спрямо животозастраховането, който към края на март 2005 г. достига 88,5%. Въпреки това относителният дял на животозастраховането в brutния премиен приход се повишава от 11,2% през 2003 г. на 12,1% през 2004 г., а за първото тримесечие на 2005 г. е 11,46%.

Общо застраховане

Реализираният през първото тримесечие на 2005 г. **премиен приход** от застрахователните дружества, извършващи дейност по общо застраховане е в размер на 237 920 хил. лв., с което бележи 27,17% ръст на годишна база. Това потвърждава тенденцията на стабилно динамично развитие на този пазар. За нея допринасят нарасналите като цяло платежни възможности на кандидатите за застраховане, увеличените застрахователни потребности на по-взискателните клиенти, повишаването на броя на задължителните застраховки и на премиите по най-масово сключваните от тях във връзка с повишените лимити на отговорност.

² **Застрахователното проникване** е отношението на brutния премиен приход към brutния вътрешен продукт в процент

³ **Застрахователната плътност** представлява brutен премиен приход на глава от населението

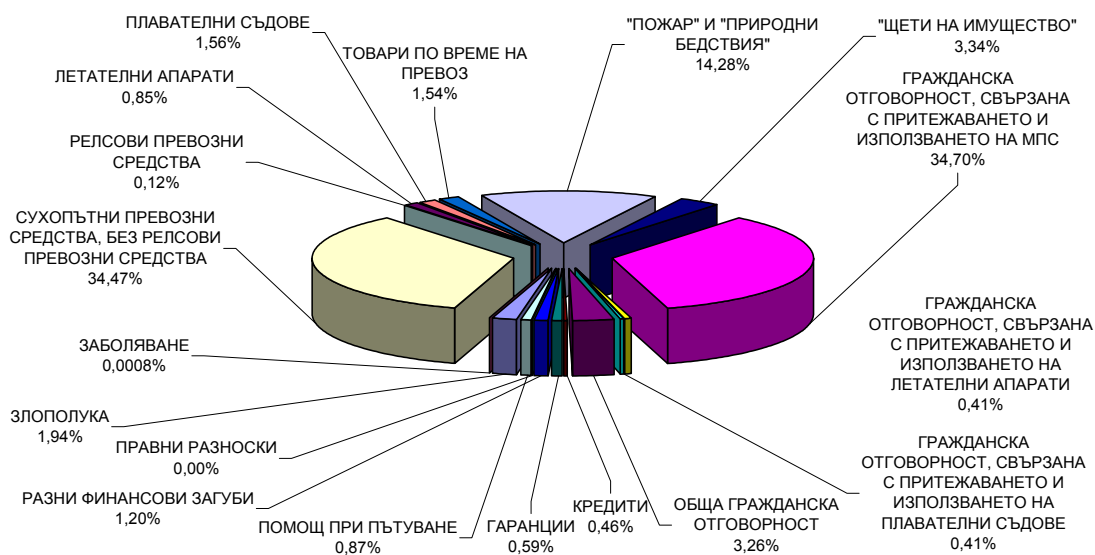
Премиен приход и изплатени обезщетения на общозастрахователните дружества по видове застраховки

ВИДОВЕ ЗАСТРАХОВКИ	БРУТЕН ПРЕМИЕН ПРИХОД (в лева)		ТЕМП НА ПРИРАСТ (в%)	ИЗПЛАТЕНИ ОБЕЗЩЕТИЕНИЯ (в лева)		ТЕМП НА ПРИРАСТ (в%)
	01.01-31.03. 2004 г.	01.01-31.03. 2005 г.		01.01-31.03. 2004 г.	01.01-31.03. 2005 г.	
Застраховка „злополука”	3 307 879	4 610 094	39	480 719	391 456	-19
Застраховка „заболяване”	6 945	1 993	-71	5 303	1 019	-81
Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	57 845 190	82 004 042	42	29 614 379	41 292 879	39
Застраховка на релсови превозни средства	38 236	278 603	629	0	0	-
Застраховка на летателни апарати	1 228 466	2 027 061	65	183 017	22 837	-88
Застраховка на плавателни съдове	1 129 902	3 712 047	229	790 956	2 016 911	155
Застраховка на товари по време на превоз	3 788 042	3 671 114	-3	417 239	1 949 297	367
Застраховка "пожар" и "природни бедствия"	29 210 890	33 985 555	16	1 917 417	2 948 821	54
Застраховка на "щети на имущество"	13 115 784	7 952 056	-39	817 020	908 459	11
Застраховка гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС	66 291 695	82 550 006	25	14 118 093	15 960 036	13
в т.ч. по „зелена карта”	9 983 238	10 093 837	1	5 597 998	6 368 229	14
Застраховка гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на летателни апарати	738 142	965 494	31	0	0	-
Застраховка гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове	251 605	976 298	288	0	0	-
Застраховка "обща гражданска отговорност"	4 552 697	7 766 800	71	481 388	1 016 423	111
Застраховка на кредити	480 346	1 088 861	127	95 125	388 911	309
Застраховка на гаранции	1 230 336	1 401 411	14	83 262	39 294	-53
Застраховка на разни финансови загуби	2 039 128	2 852 013	40	711 765	679 226	-5
Застраховка на правни разноси	0	492	-	0	0	-
Помощ при пътуване	1 836 954	2 073 967	13	521 159	479 050	-8
ОБЩО:	187 092 237	237 919 491	27	50 236 843	68 094 621	36

Най-голям прираст на премиения приход е отчетен при „Застраховка на релсови превозни средства“ (629%), „Застраховка гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове“ (288%), „Застраховка на плавателни съдове“ (229%) и „Застраховка на кредити“ (127%).

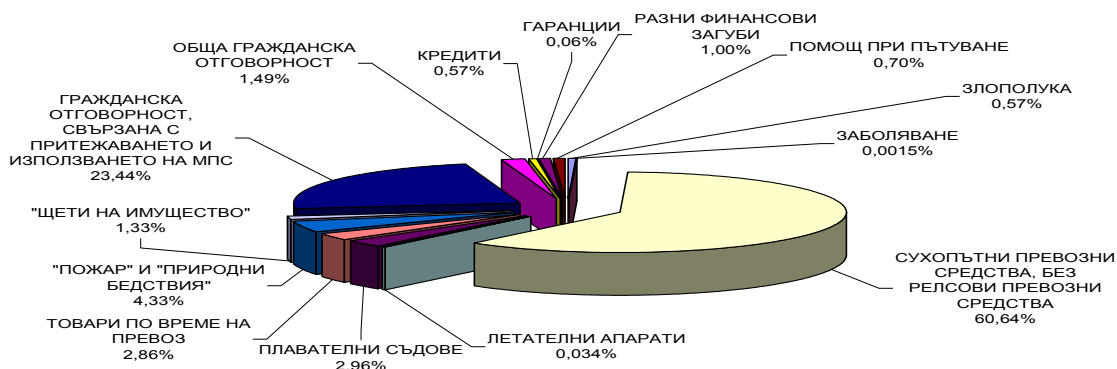
През отчетния период се запазва **структурата на портфейла** на дружествата, извършващи дейност по общо застраховане. Тя се характеризира с преобладаващ относителен дял в премиения приход на застраховките на МПС. През първото тримесечие на 2005 г. е значителен и дялът на премиения приход от „Гражданска отговорност, свързана с притежаване и използване на МПС“. Това е обичайно за началните месеци на годината, когато се сключват голяма част от този тип застраховки.

Премиен приход на общозастрахователните дружества по видове застраховки към 31.03.2005 г.

Изплатените обезщетения през първото тримесечие на 2005 г. от застрахователните дружества, извършващи дейност по общо застраховане, бележат ръст от 36% на годишна база, достигайки размер от 68 094 хил. лв. С най-голям относителен дял (61%) в изплатените обезщетения е „Застраховката на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства“, следвана от застраховка „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС“ – 23%. Това обстоятелство не може да бъде оценено позитивно, тъй като увеличаването на щетимостта по основните застраховки в бранша води до влошаване на застрахователно-техническите им резултати и се налага то да бъде компенсирано с положителните резултати по останалите общи застраховки, включени в портфейлите на дружествата.

**Структура на плащанията на
общозастрахователните дружества по видове
застраховки към 31.03.2005 г.**

През първото тримесечие на 2005 г. застрахователите, извършващи дейност по общо застраховане отчитат обща **печалба** в размер на 14 236 хил. лв., като печалбата от застрахователната дейност (техническият резултат) е в размер на 14 804 хил. лв. Отчетените финансови резултати на застрахователите по общо застраховане варират в широк диапазон - от загуба в размер на 260 хил. лв. до печалба в размер на 7 058 хил. лв., като със загуба приключват 4 от общо 20 дружества.

Животозастраховане

През отчетния период **брутен премиен приход** на дружествата, извършващи дейност по животозастраховане, възлиза на 30 790 хил. лв., с което бележи ръст от 54,49 % на годишна база.

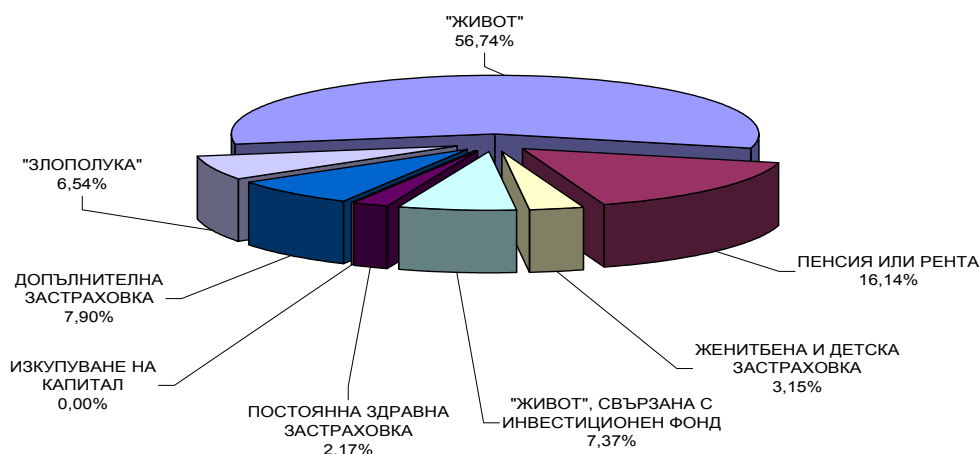
Премиен приход и изплатени претенции на животозастрахователните дружества по видове застраховки

ВИДОВЕ ЗАСТРАХОВКИ	БРУТЕН ПРЕМИЕН ПРИХОД (в лева)		ТЕМП НА ПРИРАСТ (в %)	ИЗПЛАТЕНИ ПРЕТЕНЦИИ (в лева)		ТЕМП НА ПРИРАСТ (в %)
	01.01-31.03. 2004 г.	01.01-31.03. 2005 г.		01.01-31.03. 2004 г.	01.01-31.03. 2005 г.	
Застраховка "Живот" и рента, в т.ч.	12 901 770	22 437 284	74	6 087 257	5 829 445	-4
застраховка "Живот"	11 932 708	17 469 156	46	5 594 791	5 305 863	-5
застраховка за пенсия или рента	969 062	4 968 128	413	492 466	523 582	6
Женитбена и детска застраховка	879 447	969 266	-	503 874	422 356	-16
Застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд	1 390 298	2 270 097	63	712 194	559 135	-21
Постоянна здравна застраховка	508 001	668 324	32%	340 127	336 186	-1
Изкупуване на капитал	0	0	-	0	0	-
Допълнителна застраховка	2 616 551	2 431 524	-7	1 253 188	1 238 236	-1
Застраховка "Злополука"	1 633 490	2 013 263	23	497 582	423 034	-15
ОБЩО:	19 929 557	30 789 757	54	9 394 222	8 808 390	-6

Най-голямо увеличение при реализираният от животозастрахователите брутен премиен приход по видове застраховки е отчетен при застраховка „Живот” и рента“ (74%). Трябва да се има предвид, че премиения приход само от застраховка за пенсия или рента достига четирикратен ръст на годишна база.

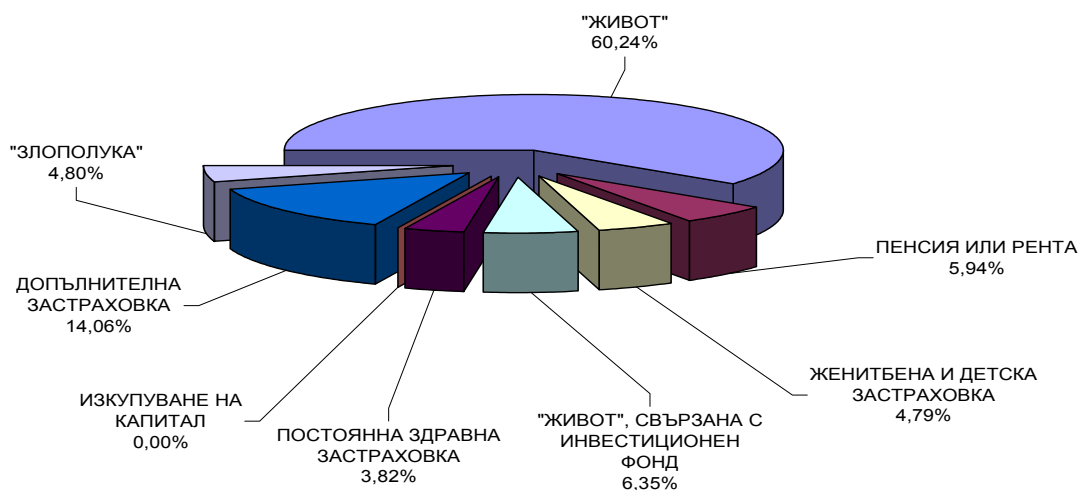
Анализа на **структурата на портфейла** на застрахователните компании, извършващи дейност по животозастраховане, показва, че застраховка „Живот” и рента запазва своя преобладаващ относителен дял в премиения приход – 66,18%.

Премиен приход на животозастрахователните дружества по видове застраховка към 31.03.2005 г.

Изплатените претенции от застрахователни дружества, извършващи дейност по животозастраховане, през първото тримесечие на 2005 г. възлизат на 8 808 хил. лв., което е намаление от 6% спрямо първото тримесечие на предходната година. Подобно на структурата на brutния премиен приход с най-голям дял в изплатените претенции и суми е застраховка „Живот“ и рента - 66%.

Структура на плащанията на животозастрахователните дружества по видове застраховки към 31.03.2005 г.

През първото тримесечие на 2005 г. застрахователите, извършващи дейност по животозастраховане, отчетоха обща **печалба** в размер на 4 322 хил. лв., като печалбата от застрахователната дейност е в размер на 2 386 хил. лв. С отрицателен финансов резултат са приключили 2 от общо 11 застрахователи.

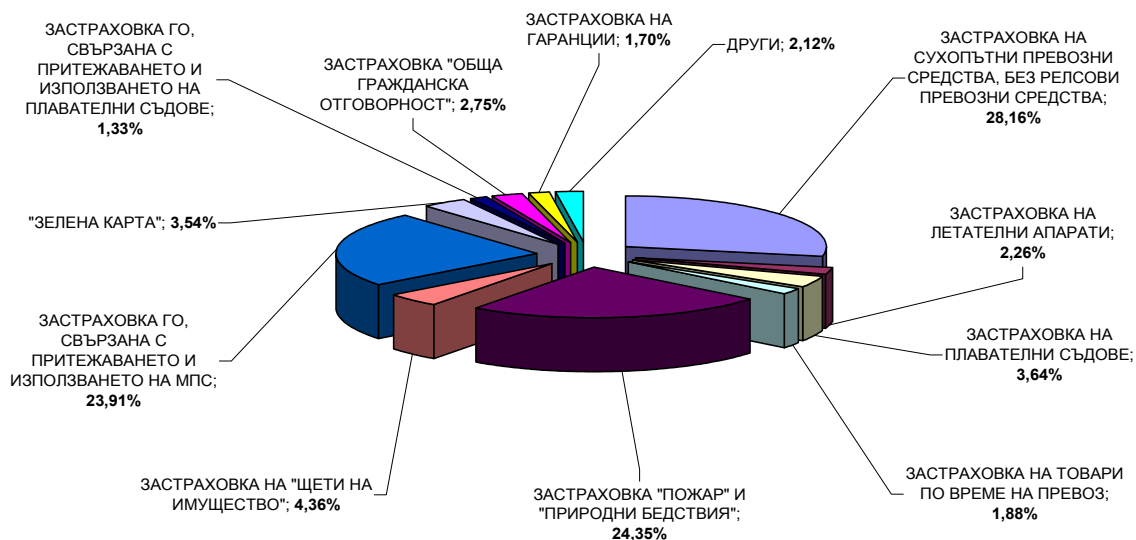
Презастраховане

Пасивно презастраховане

През първо тримесечие на 2005 г. пасивното презастраховане на рисковете, предмет на **общото застраховане**, записани на българския застрахователен пазар, се осъществява чрез пропорционални и непропорционални договори. Основни партньори при презастраховането на българските компании са големи международни презастрахователи с висок кредитен рейтинг.

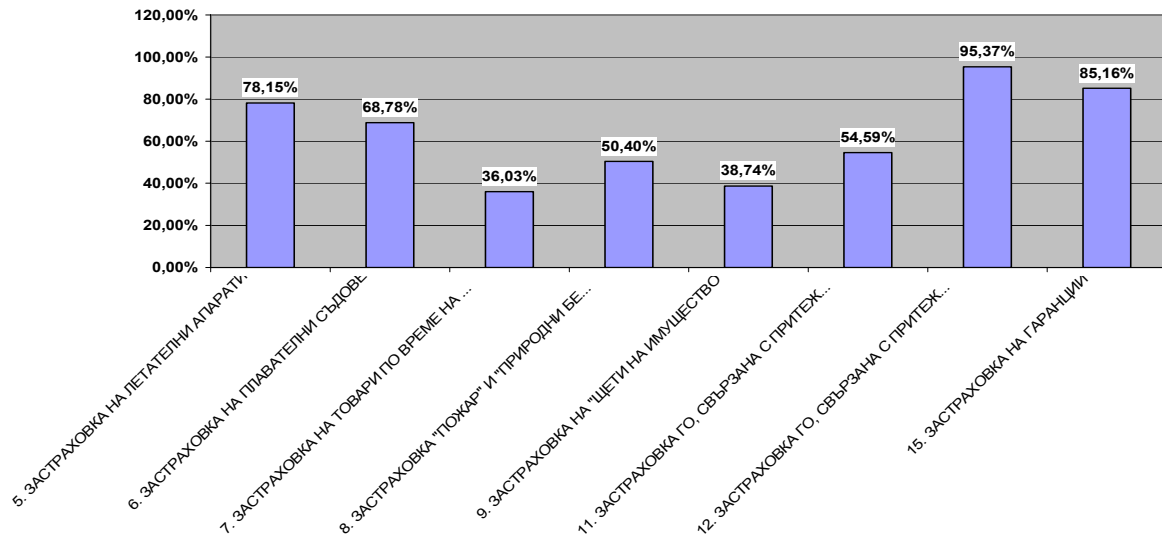
Отстъпените премии по общо застраховане през тримесечието възлизат на 70 825 хил. лв., което представлява 29,75% от премийният приход на общозастрахователните компании.

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА ОТСТЪПЕНИТЕ ПРЕМИИ ПО ВИДОВЕ ЗАСТРАХОВКИ В ОБЩА РАЗМЕР ОТСТЪПЕНИ ПРЕМИИ НА ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛИ - I-ВО ТРИМЕСЕЧИЕ 2005

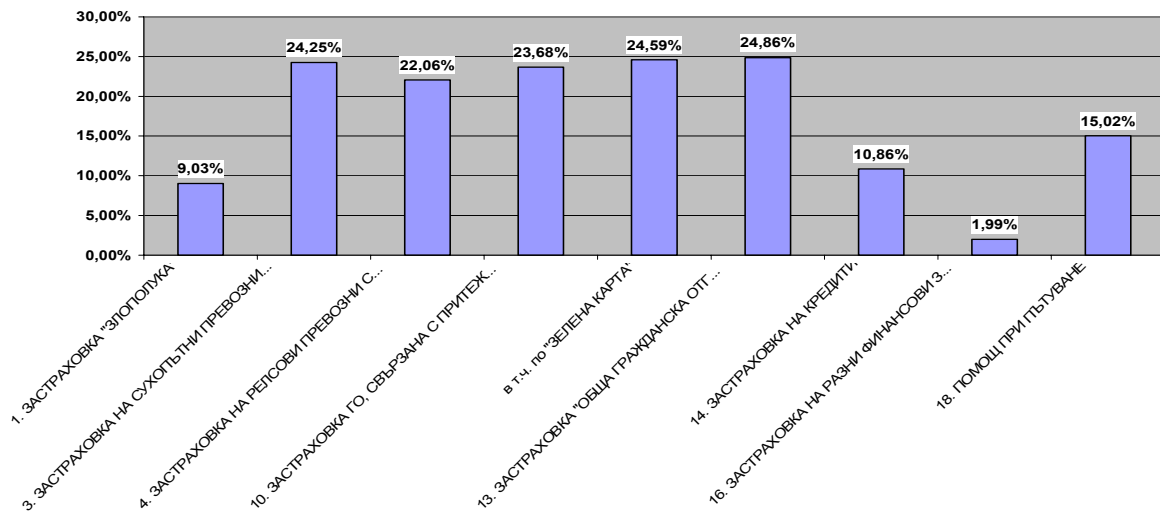
В структурата на отстъпените премии на презастрахователи по видове застраховки с най-висок дял (между 30% и 100% от брутния премиен приход по съответния застрахователен вид) са застраховките „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове“, „Застраховка на летателни апарати“, „Застраховка на гаранции“, „Застраховка на плавателни съдове“, „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на летателни апарати“, „пожар и природни бедствия“ и „Щети на имущество“ (вж. графиката, разположена по-долу).

**ДЯЛ НА ОТСТЪПЕНИТЕ ПРЕМИИ (НАД 30%) В ПРЕМИЙНИЯ ПРИХОД ПО ВИДОВЕ
ЗАСТРАХОВКИ - I-ВО ТРИМЕСЕЧИЕ 2005**

Отстъпените премии на презастрахователи по застраховка „Зелена карта“ са 24,59% от премиения приход по тази застраховка, по „Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства“ - съответно 24,25%, а по „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС“ – 23,68%.

**ДЯЛ НА ОТСТЪПЕНИТЕ ПРЕМИИ (ПОД 30%) В ПРЕМИЙНИЯ ПРИХОД ПО ВИДОВЕ
ЗАСТРАХОВКИ - I-ВО ТРИМЕСЕЧИЕ 2005**

Получените суми от презастрахователи във връзка с извършени застрахователни плащания възлизат на 54 388 хил. лв., което представлява 66,32% от изплатените през първо тримесечие на 2005 г. обезщетения по общо застраховане. Преобладаващ дял имат презастрахователите в платените обезщетения по застраховки „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС“ – 91,83%, „Товари по време на превоз“ – 71,53%, „Застраховка обща гражданска отговорност“ – 54,39% и „Пожар и природни бедствия“ – 51,28%. Делът на получените от презастрахователи суми в платените обезщетения по „Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства“ е 45,90%, а при застраховка „Зелена карта“ - близо 30%.

През първо тримесечие на 2005 г. пасивното презастраховане на рискове, свързани с **животозастраховане**, записани на българския застрахователен пазар, се осъществява основно чрез пропорционални договори. Чрез непропорционални договори се осигурява презастрахователно покритие срещу катастрофични рискове. Както при общото застраховане, презастрахователи на българските животозастрахователни дружества са водещи международни презастрахователни компании.

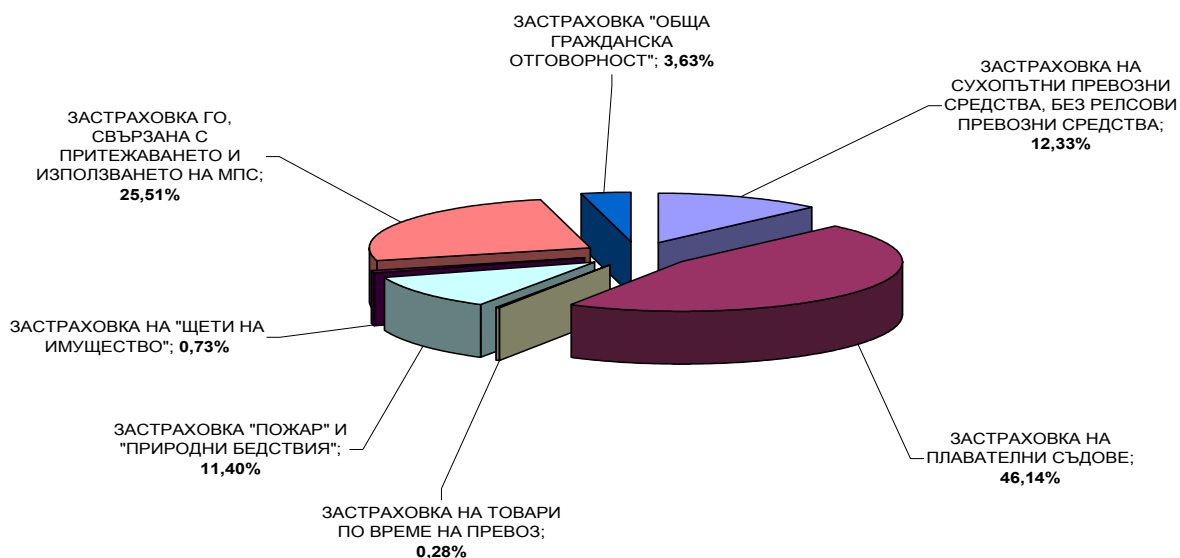
Животозастрахователните компании са отстъпили премии на обща стойност 542 хил. лв. или 1,76% от общия брутен премиен приход в сектора. През периода възстановените суми от презастрахователи възлизат на 94 хил. лв., които представляват 1,04% от изплатените обезщетения. Най-голям е дялът на презастрахователите в платените обезщетения по “Допълнителна застраховка” – 6,80%, а най-нисък по застраховка „Живот“ – 0,16%.

Активно презастраховане

През първо тримесечие на 2005 г. застрахователните предприятия, които извършват дейност по активно презастраховане, са общо пет – четири в областта на общото застраховане и едно – в животозастраховането. Общият размер на получените премии от цеденти възлиза на 1 709 хил. лв., от които 407 хил. лв. - от цеденти – животозастрахователи. Изплатените комисионни на цеденти по общо застраховане са в размер на 384 хил. лв., а на животозастрахователи - 41 хил. лв. Изплатените обезщетения на цеденти по общо застраховане са в общ размер 723 хил. лв., докато изплатените обезщетения на цеденти – животозастрахователи възлизат на 14 хил. лв.

Основен дял в дейността по активно презастраховане на българския пазар през първо тримесечие на 2005 г. имат рисковете, свързани със „Застраховка на плавателни съдове“. Получените премии от цеденти по тази застраховка представляват 46,14% от общия размер на получените премии по активно презастраховане.

СТРУКТУРА НА ПОЛУЧЕНИТЕ ПРЕМИИ ОТ ЦЕДЕНТИ - I-ВО ТРИМЕСЕЧИЕ 2005

Следват застраховките „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС“ – 25,51%, „Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства“ – 12,33% и „Пожар и природни бедствия“ – 11,40%.

Незначителен е размерът на премиите, получени при презастраховане на рискове, свързани със застраховките „Товари по време на превоз“, „Щети на имущество“ и „Обща гражданска отговорност“.

По отношение на изплатените обезщетения на цеденти най-голям е делът на „Застраховка на плавателни съдове – 34% от общата сума на изплатените обезщетения по договори, предмет на активно презастраховане. След нея се нареждат „Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства“ – 27%, „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС“ -18% и „Обща гражданска отговорност“ – 15%.

В областта на животозастраховането дейността по активно презастраховане се ограничава до приемане на рискове, свързани със застраховка „Злополука“.

Доброволно здравно осигуряване

През първото тримесечие на 2005 г. дружествата, извършващи дейност по доброволно здравно осигуряване, реализират брутен премиен приход в размер на 3 812 хил. лв., с което генерира 27% ръст на годишна база.

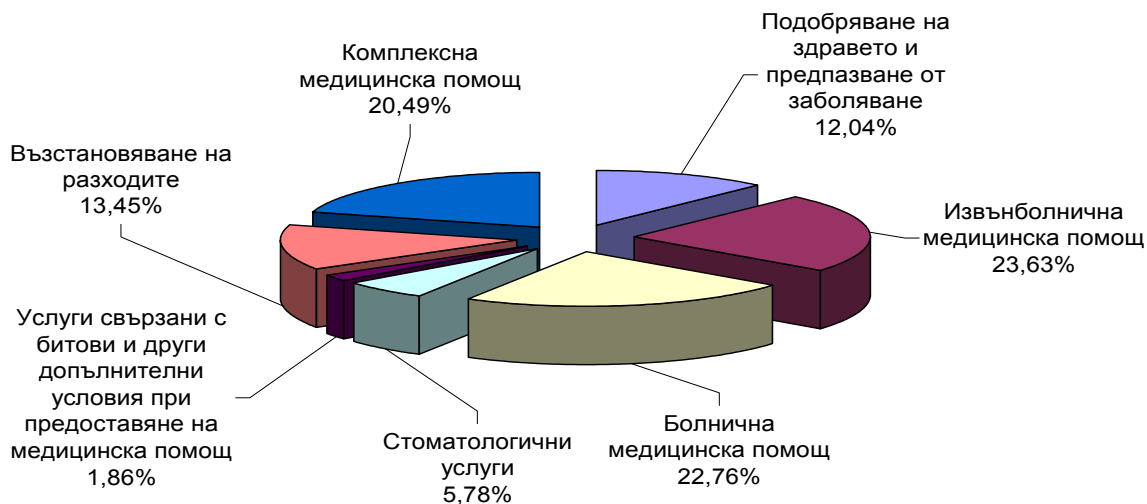
Ако се разгледа **брутният премиен приход** по отделни здравноосигурителни пакети, се забелязва, че най-значително е увеличението на премиения приход от комплексна медицинска помощ. Не са малко обаче и здравноосигурителните пакети, които бележат спад в привлечените премии спрямо същия период за предходната година, но техният относителен дял в общия брутен премиен приход е сравнително нисък.

Премиен приход и здравноосигурителни плащания по здравноосигурителни пакети

ВИДОВЕ ПАКЕТИ	БРУТЕН ПРЕМИЕН ПРИХОД (в лева)		ТЕМП НА ПРИРАСТ (в %)	ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ (в лева)		ТЕМП НА ПРИРАСТ (в %)
	01.01-31.03. 2004 г.	01.01-31.03. 2005 г.		01.01-31.03. 2004 г.	01.01-31.03. 2005 г.	
Подобряване на здравето и предпазване от заболяване	558 541	458 993	-18	108 078	229 434	112
Извънболнична медицинска помощ	697 068	900 710	29	309 664	605 246	95
Болнична медицинска помощ	1 010 376	867 622	-14	341 795	575 661	68
Стоматологични услуги	0	220 208	-	0	19 748	-
Услуги свързани с битови и други допълнителни условия при предоставяне на медицинска помощ	100 010	70 856	-29	0	19 529	-
Възстановяване на разходите	484 435	512 842	6	153 641	371 229	142
Комплексна медицинска помощ	142 375	781 078	449	2 443	204 583	8274
Други здравноосигурителни пакети	0	0	-	0	0	-
ОБЩО	2 992 805	3 812 308	27	915 622	2 025 429	121

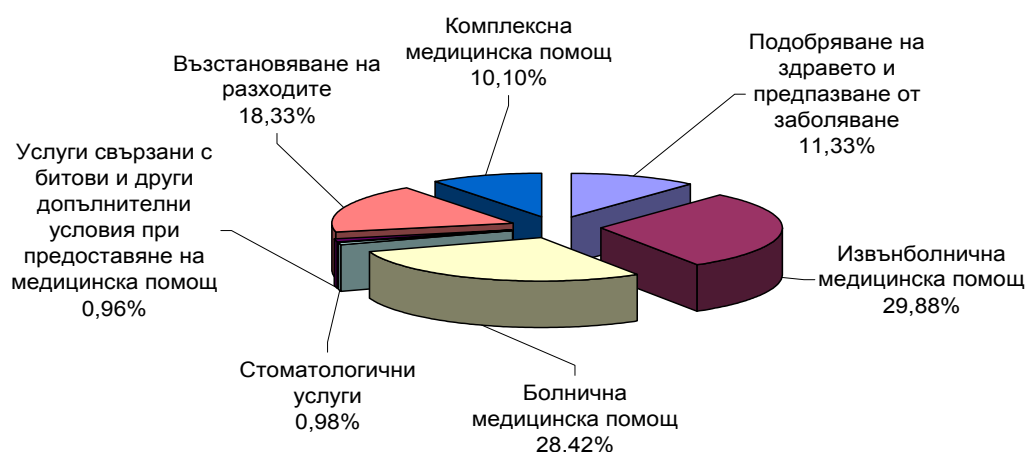
Структурата на портфейла на здравноосигурителните дружества за първото тримесечие на 2005 г. се характеризира с добра балансираност. Не се очертава силно преобладаващ относителен дял на някой от здравноосигурителните пакети в брутния премиен приход. Същевременно двата пакета с най-висок процент от премиения приход имат значително близки стойности на относителните дялове.

Премиен приход на здравноосигурителните дружества по здравноосигурителни пакети към 31.03.2005 г.

Изплатените претенции от здравноосигурителните дружества за първото тримесечие на 2005 г. възлизат на 2 025 хил. лв., като техният размер спрямо първото тримесечие на предходната година бележи ръст от 121%. Два са застрахователните пакета, които обхващат по-значителен дял в изплатените претенции, надхвърлящ 30% - извънболнична медицинска помощ и болнична медицинска помощ.

Структура на плащанията на здравноосигурителните дружества по здравноосигурителни пакети към 31.03.2005 г.

През първото тримесечие на 2005 г. дружествата по доброволно здравно осигуряване отчетоха обща **печалба** в размер на 418 хил. лв. Печалбата от здравноосигурителната дейност е в размер на 276 хил. лв. С отрицателен финансов резултат са приключили 2 от общо 11 здравноосигурителни дружества.

Гаранционен фонд

Приходи и разходи за дейността на Гаранционния фонд през първото тримесечие на 2005 г.

I.	ПРИХОДИ	(в хил. лв.)
1	Постъпления от застрахователи	609
2	Други технически приходи	71
II.	РАЗХОДИ	
1	Разходи за обезщетения	262
2	Увеличение размера на резервите	137
3	Други технически разходи	30
4	Административни разходи	150
	Резултат от дейността на фонда	101
	Нетен доход от инвестиции	136
	Други приходи/разходи	5
III.	Печалба / загуба за периода	242
	НАЛИЧНИ СРЕДСТВА КЪМ 31.12.2004 г.	5 523
	Инвестирани средства към 31.03.2005 г.	5 164
	НАЛИЧНИ СРЕДСТВА КЪМ 31.03.2005 г.	5 852

7. Допълнително пенсионно осигуряване

Развитие на пазара на допълнително пенсионно осигуряване

Ролята на пенсионноосигурителния сектор в сферата на финансовото посредничество нараства прогресивно през последните години. За това свидетелства увеличаващата се стойност на активите, концентрирани във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване. Към 31.03.2005 г. балансовата им стойност възлиза на 862 млн. лв., с което реализира ръст на годишна база от 51%.

Благоприятно влияние върху динамиката в допълнителното пенсионно осигуряване през годината оказват редица социално-икономически показатели. През първото тримесечие на 2005 г. безработните лица са 11,3% от икономически активното население, което е с 2 процентни пункта намаление спрямо същия период на 2004 г. През първите три месеца на 2005 г. се наблюдава и увеличение на общия доход средно на лице спрямо същите месеци за предходната година, което се отразява благоприятно върху сферата на пенсионноосигурителните услуги. Стойността на общия доход, средно на лице за месец март 2005 г. достига 162,89 лв. при стойност от 148,66 лв. за същия месец през 2004 г.

Към 31 март 2005 г. услуги в сферата на допълнителното пенсионно осигуряване се предлагат от осем лицензирани пенсионноосигурителни дружества, всяко от които управлява два фонда за допълнително задължително пенсионно осигуряване и един за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

Характерната за пазара на допълнителни пенсионноосигурителни услуги висока **концентрация** се наблюдава и през първото тримесечие на 2005 г. Забелязва се, че две пенсионноосигурителни дружества държат над 50% от нетните активи (68,61%) и са привлекли над 50% от осигурените лица (64,61%) в сферата на допълнителното пенсионно осигуряване. Спрямо края на същия период на предходната година техният общ пазарен дял намалява с 1,50 пункта на база нетните активи и с 4,23 пункта според броя осигурени лица.

Процесът по промяна на участие и прехвърляне на средства във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване през разглеждания период се характеризира с по-слаба интензивност отколкото през първото тримесечие на 2004 г. Активността в началото на изминалата година се дължи до голяма степен на факта, че Наредба № 3 за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на средства от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионно дружество влезе в сила непосредствено преди това – на 01.01.2004 г.

Брой лица, променили участието си във фондове за допълнително пенсионно осигуряване, и размер на прехвърлените средства

	УПФ		ППФ		ДФФ		Всичко	
	31.03. 2004 г.	31.03. 2005 г.	31.03. 2004 г.	31.03. 2005 г.	31.03. 2004 г.	31.03. 2005 г.	31.03. 2004 г.	31.03. 2005 г.
Среден брой осигурени лица	1 630 040	2 033 094	165 046	176 675	516 592	534 677	2 311 678	2 744 446
Общ брой лица, променили участието си за първо тримесечие на съответна година	13 731	12 859	5 673	1 649	2 645	666	22 049	15 174
Относителен дял на лицата, променили участието си (%)	0,84	0,63	3,43	0,93	0,51	0,12	0,95	0,55
Среден размер на нетните активи за периода (хил. лв.)	126 875	280 554	150 626	208 444	261 352	334 929	538 853	823 917
Общ размер на прехвърлените средства за периода (хил. лв.)	1 916	2 173	9 380	2 729	1 867	672	13 163	5 574
Относителен дял на прехвърлените средства (%)	1,51	0,77	6,23	1,31	0,71	0,20	2,44	0,68

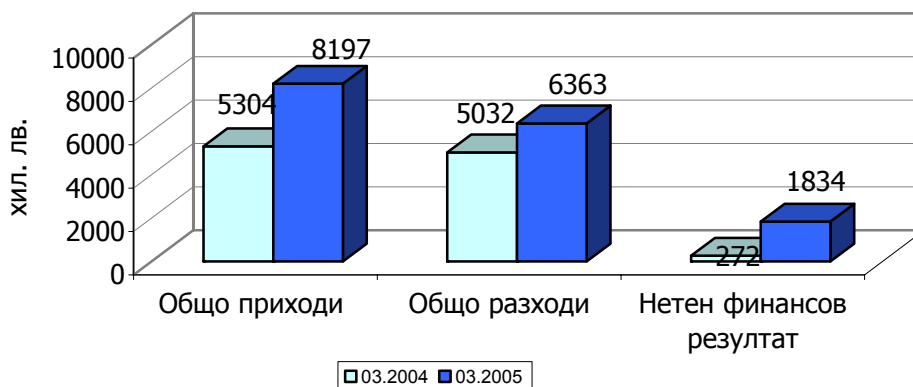
През разглеждания период подадените заявления за промяна на участие във двата типа фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване са общо 21 492. Значителен дял имат подадените заявления от осигурени лица в универсални пенсионни фондове (86,4%). Пенсионноосигурителните дружества са се произнесли с отказ за 23,69% от общия брой подадени заявления за смяна на фонд. За прехвърляне на суми от доброволните пенсионни фондове са подадени 994 заявления, като получените откази са 317, което представлява 31,89 % от подадените заявления.

За първото тримесечие на 2005 г. броят на осигурените лица променили участието си или прехвърлили суми от фондовете за допълнително пенсионно осигуряване е с 6 875 души по-малко спрямо броят им за първото тримесечие на 2004 г., което представлява намаление от 31,18 %. Професионалните фондове имат най-голям относителен дял на лицата, променили участието си или прехвърлили средства в друг фонд от общия брой осигурени лица в съответния тип фонд за допълнително пенсионно осигуряване.

Пенсионноосигурителни дружества

Пенсионноосигурителните дружества поддържат висок размер на **капиталова адекватност** и през първото тримесечие на 2005 г. Средният размер на показателя към 31.03.2005 г. е 88,73%, при нормативно определен размер от не по-малко от 50 на сто от минималния капитал, като по дружества варира между 55,70% и 168,16%.

Финансови показатели на пенсионноосигурителните дружества за първото тримесечие на 2004 и 2005 г.

Общите приходи на пенсионноосигурителните дружества за периода 01.01 - 31.03.2005 г. бележат ръст от 54,54% спрямо същия период на миналата година. За това допринасят както увеличените постъпления от осигурителни вноски в резултат от нарасналия брой осигурявани лица във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, така и високата доходност от управлението на активите на фондовете.

Приходите от управление на собствените средства за първото тримесечие на 2005 г. нарастват почти двукратно спрямо стойността им за първото тримесечие на предходната година, достигайки 2 224 хил. лв. Въпреки това приходите от такси и удържки запазват преобладаващия си дял в общите приходи на пенсионноосигурителните дружества за периода, като размерът им се увеличава с 43,79%, възлизайки на 5 973 хил. лв. Отношението на приходите от такси и удържки към приходите от управление на собствените средства става по-балансирано – от близо 4:1 през първото тримесечие на 2004 г., в края на разглеждания период то се променя до близо 3:1.

Стойностите на показателя приходи от такси и удържки на едно осигурено лице се подобряват при всички дружества. Причина за това е по-бързият темп на нарастване на приходите от дейността в сравнение с темпа на увеличаване на броя на осигурените лица във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

Общите разходи на пенсионноосигурителните дружествата нарастват с по-бавни темпове от приходите – с 26,45% спрямо същия период за предходната година. Въпреки това приходите от такси и удържки все още не могат да покрият направените от пенсионноосигурителните дружества разходи за осъществяване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване. За това свидетелства и средната стойност на показателя приходи от такси и удържки на 100 лв. разходи за дейността, която към края на март 2005 г. възлиза на 93,87 лв. Наблюдава се обаче повишение на стойността на показателя, сравнено с тази за първото тримесечие на 2004 г. - 82,52 лв.

Общият **нетен финансов резултат** на осемте лицензирани пенсионноосигурителни дружества за първото тримесечие на 2005 г. нараства близо шест пъти в сравнение с първото тримесечие на 2004 г., достигайки стойност от 1 834 хил. лв. Трябва да се има предвид, че този резултат ще се изменя в течение на годината. С положителен нетен финансов резултат са приключили тримесечието половината от пенсионноосигурителните дружества.

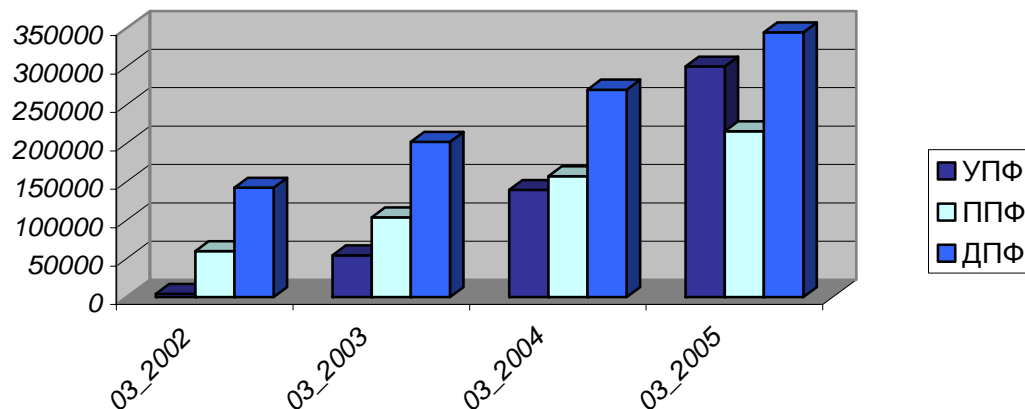
Факторите, допринесли за подобряването на финансовия резултат, са увеличените приходи от такси и удържки, от управление на собствени средства на дружествата, както и доброто администриране на разходите, свързани с управлението на пенсионните фондове

Фондове за допълнително пенсионно осигуряване

Към 31 март 2005 г. пенсионноосигурителните дружества управляват нетни активи в размер на 860 420 хил. лв. **Нетната стойност на активите** на пенсионните фондове бележи значителен ръст на годишна база, възлизащ на 51,7 %.

Динамика на разпределението на нетните активи по фондове

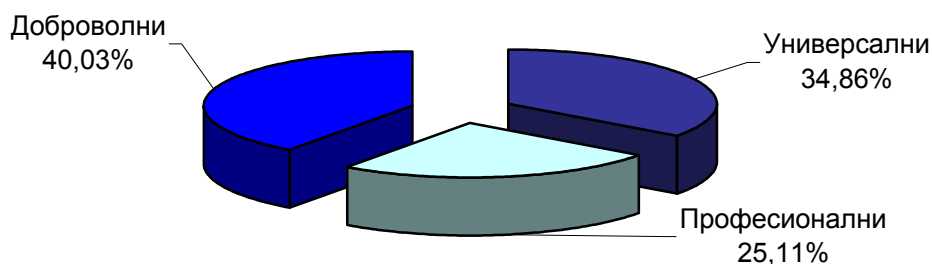
ХИЛ. ЛВ.

В доброволните пенсионни фондове е концентрирана най-голяма част от общите нетни активи. Причина за това е по-дългият период от време, през който функционират тези фондове. Към 31 март 2005г. нетната стойност на активите на доброволните пенсионни фондове възлиза на 344 401 хил. лв., с което реализира ръст от 27,54% за една година. Нетните активи акумулирани в универсалните пенсионни фондове към същата дата са в размер на 299 963 хил. лв. Тяхната стойност бележи ръст от 114,7% спрямо същия период през предходната година. Към края на тримесечието професионалните пенсионни фондове притежават нетни активи на стойност 216 056 хил. лв. Техният размер нараства с 37,24% за последната година.

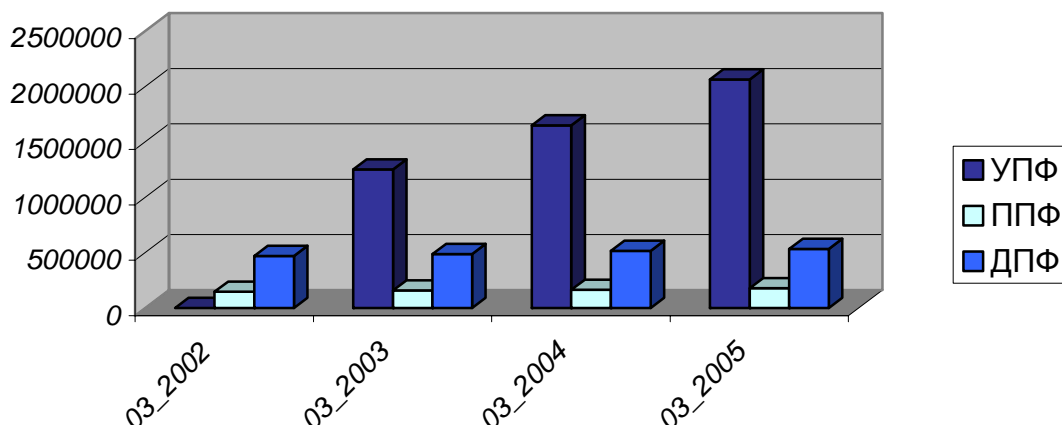
Разпределение на нетните активи между фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31.03.2005

Г.

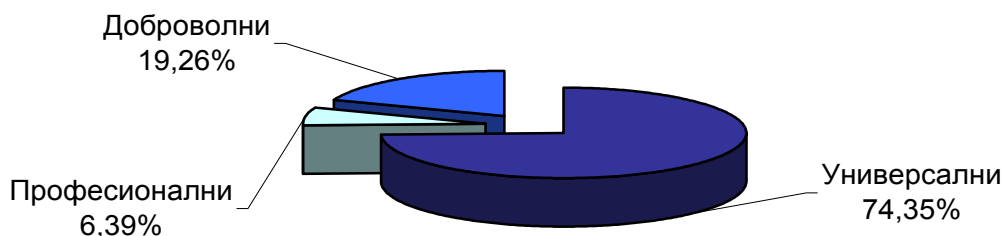
Броят на лицата, осигурени във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към края на първото тримесечие на 2005 г. отбелязва 19% ръст за период от 12 месеца, достигайки 2 772 524 души.

Динамика на разпределението на осигурените лица по фондове

Най-голяма част от тях са концентрирани в универсалните пенсионни фондове, където се осигуряват 2 061 412 лица. През последните години този дял се увеличава значително, причина за което е нарастващият брой лица, родени след 31 декември 1959 г., които са задължени да се осигуряват в универсален пенсионен фонд. Към 31 март 2005 г. в професионалните пенсионни фондове се осигуряват 177 174 лица, а в доброволните пенсионни фондове - 533 938 лица.

Разпределение на осигурените лица по фондове към 31.03.2005 г.

Средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване нараства и през първото тримесечие на 2005 г. Към края на март този показател за универсалните фондове достига стойност от 145,51 лв., с което само за разглежданото тримесечие бележи ръст от 11,72%. Към 31.03.2005 г. в професионалните фондове средният размер на натрупаните средства на едно лице възлиза на 1 219,46 лв. Нарастването за отчетния период е едва 6,69%, а високата абсолютна стойност на показателя се обяснява с по-малкия брой лица, осигурени в тези фондове и сравнително високата вноска за тях. Ръст от 6,1% в рамките на разглежданото тримесечие отбелязва средния размер на натрупаните средства на едно осигурено лице във фондовете за доброволно пенсионно осигуряване, като към края на март достига 645,02 лв.

През първото тримесечие на 2005 г. **постъпленията от осигурителни вноски** във фондовете за доброволно пенсионно осигуряване се увеличават като обща стойност. За периода 01.01 - 31.03.2005 г. техният размер достига 62 067 хил. лв. И през този отчетен период нарастването се дължи главно **постъпленията в универсалните**

пенсионни фондове, които отбелязват 39% ръст спрямо същия период на 2004 г. Тяхната стойност възлиза на 32 685 хил. лв. за разглежданото тримесечие. Увеличение, макар и по-малко (8,3%), има и в постъпленията от осигурителни вноски в доброволните пенсионни фондове, които достигат 18 801 хил. лв. Постъпленията в професионалните пенсионни фондове обаче намаляват с 8,9% в сравнение с първото тримесечие на 2004 г., като за периода 01.01 - 31.03.2005 г. те са 10 581 хил. лв.

В структурата на плащанията на осигурителни вноски в доброволните пенсионни фондове за първото тримесечие на 2005 г. се очертава преобладаващ дял на личните вноски, които формират 49,6% от общата стойност. Вноските от работодател представляват 46,96% от постъпленията, а останалите 3,44% се внасят от друг осигурител.

Достигната от всички фондове за допълнително пенсионно осигуряване **доходност** на годишна база за последния 24-месечен период значително превишава основния лихвен процент и инфлационните равнища за периода, като осигурява реално нарастване на пенсионните спестявания на осигурените лица. През разглеждания период всички фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване са постигнали доходност на годишна база, надвишаваща определеното равнище на минимална доходност от 6,69% за професионалните и 6,64% за универсалните пенсионни фондове.

Постигнатата доходност на годишна база за последния 24-месечен период за универсалните пенсионни фондове е 11,07%, като между осемте универсални фонда тя варира от 9,52% до 12,24%. Среднопретеглената доходност на професионалните фондове за периода 01 април 2003-31 март 2005 г. е 11,15% на годишна база като за отделните фондове се движи в интервала 9,91% и 14,05%. Доходност на годишна база за последния 24-месечен период на доброволните фондове е 10,95%. Стойностите за осемте фонда от този тип са между 9,02% и 13,77%.

Към 31.03.2005 г. общата стойност на инвестираните средства на пенсионните фондове е 852 584 хил. лв., което формира 98,91% от общата стойност на балансните активи.

Най-голям дял (40,09%) от общите инвестиции на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване имат доброволните фондове. Инвестираните средства на универсалните пенсионни фондове представляват 34,78% от общата стойност на инвестициите на трите вида фонда, а тези на професионалните фондове – 25,13%.

Разпределение на активите на фондовете за допълнително
пенсионно осигуряване към 31.03.2005 г.

Инвестиционни инструменти	УПФ		ППФ		ДФФ	
	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	161 877	54,60	120 408	56,20	173 890	50,88
Ценни книжа, приети за търговия на регулираните пазари на ценни книжа	39566	13,34	26 652	12,43	39 955	11,69
<i>Акции</i>	<i>16 004</i>	<i>5,40</i>	<i>10 184</i>	<i>4,75</i>	<i>13 524</i>	<i>3,96</i>
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>23 562</i>	<i>7,95</i>	<i>16 468</i>	<i>7,68</i>	<i>26 431</i>	<i>7,73</i>
Общински облигации	2 480	0,84	1 873	0,87	1 362	0,40
Банкови депозити	56 434	19,03	41 996	19,60	71 337	20,87
Ипотечни облигации	32 579	10,99	19 434	9,07	43 678	12,78
Инвестиционни имоти	1 211	0,41	3 114	1,45	9 232	2,70
Деривати на ценни книжа	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Инвестиции в чужбина	2 349	0,79	814	0,38	2 338	0,68
Инвестиции общо	296 497	100,00	214 293	100,00	341 794	100,00

Поради по-високата доходност, която пенсионните фондове реализират на местния пазар в резултат от ниските лихвени равнища на международните пазари, средствата на пенсионните фондове са инвестирани почти изцяло в страната. Делът на инвестициите в чужбина не надхвърля 1%.

Структурата на инвестиционните портфейли на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване се характеризира с преобладаващ дял на ценните книжа, издадени и гарантирани от държавата. Повече от половината средства на фондове се инвестират в този инструмент, с което се надхвърля определения от Кодекса за социално осигуряване минимум от 30% за доброволните и 50% за задължителните фондове за допълнително пенсионно осигуряване. Все пак се очаква този дял все повече да се доближава до нормативно определената граница, като за целта са необходими привлекателни алтернативни инвестиционни възможности.

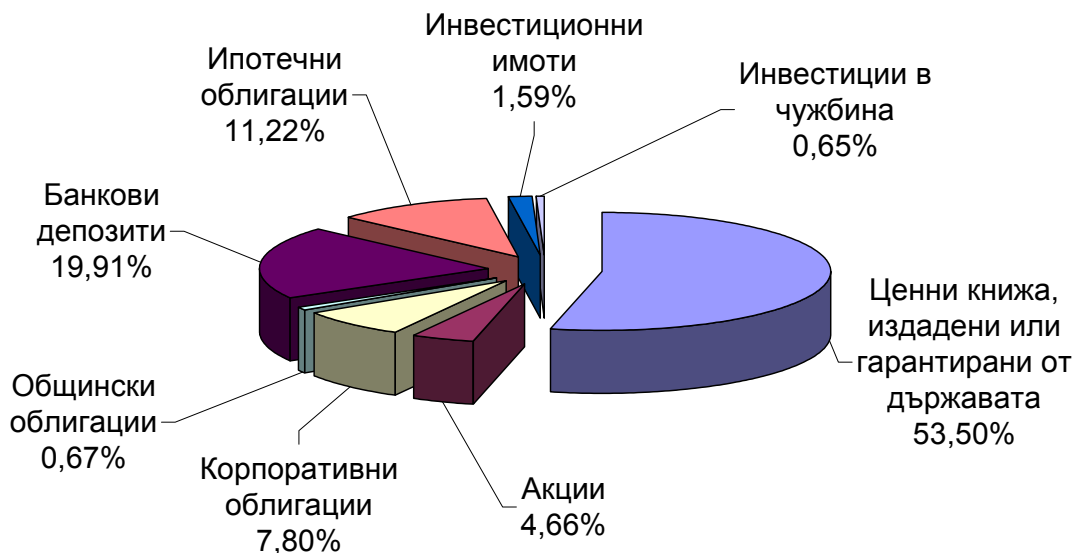
Банковите депозити, представляващи друг ниско рисков актив, представляват втория по размер относителен дял в структурата на инвестиционния портфейл на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване. Стабилната банкова система и високите лихвени равнища в страната спрямо тези в ЕС са предпоставки за предпочитанията към този тип инвестиционен инструмент.

Забелязва се и интерес към ипотечните облигации, които бяха въведени сравнително скоро като инвестиционна алтернатива и за задължителните пенсионни фондове⁴. Въпреки това те съставят над 10% дял в универсалните и доброволни фондове и около 9% в професионалните фондове. Причина за това е по-висока доходност от тази на държавни ценни книжа и банковите депозити, и същевременно сравнително ниския риск, който носят. Развитието на ипотечното кредитиране също оказва благоприятен ефект в тази насока.

⁴ С влизането в сила на Кодекса за социално осигуряване през август 2003 г.

Средствата, инвестирани в акции, корпоративни и общински облигации, инвестиционни имоти, запазват относителния си дял до голяма степен непроменен през отчетния период, въпреки абсолютния ръст.

Структура на агрегирания инвестиционен портфейл на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване

Очакваното либерализиране на нормативните изисквания към структурата на инвестиционния портфейл на пенсионните фондове, както и създаването на нови инвестиционни възможности ще позволи на пенсионноосигурителните дружества да формират портфейли с различен инвестиционен риск, които да бъдат избирани от осигурените в зависимост от техните предпочитания за доходност и от времето, което им остава до пенсиониране.